

AURKIBIDEA

HITZAURREA	3
EUSKULIBURUA	7
Nork idatzia da?	7
Zer helbururekin?	7
Komeni al da jakitera ematea?	8
Zergatik da garrantzitsua prozesua taldeak berak kontrolatzea?	11
Zegatik izan behar gara subjektu politiko aktiboak ikerketan?	12
 SUSMOAK	 13
Ba al daukazu susmorik?	13
Presta zaitezte kontrakoa egiazta dadin	14
Presta zaitezte erantzunik ez aurkitzeko	14
Ikerketa taldea	15
Nekea	16
 IKERKETA	 17
Nola ikertu susmoak?	17
Ikerketaren emaitzak	20
1. Infiltratu bat ez dela egiaztatzea	21
2. Ez gaude ziur	21
3. Zuzen egonez gero...	22
 ONDORIOAK ETA IKASKUNTZAK	 25
Zer egin dezakezue, zuen artean infiltratu bat eduki duzuela jabetuz gero?	25
Elkar babesa	26
Ikerketa fasean zehar laguntza emozionala emateko ikaskuntzak	26
Paranoia	27
Amaierako gogoetak	28

IKERKETA EGITEKO MATERIALA	30
Kasu bakoitzaren QR kodea	30
Lanerako 17 galderak	32
Garrantzizko datuak	42
Aurremilitantzia aldia antolatzeke eta osotzeko balizko iragazki erabilgarriak (hala ere, huts egin dezaketenak)	45
Ba al dago marra gorriarik?	47
Ondorioak	47

HITZAURREA

Krisian murgilduta bizi da etsaia, hau gaitz kronikoa baita langile klasearen arerioarentzat. Gainetik kendu ezin duen zama. Horrela, kapitalismoaren krisi betean langileon bizi baldintzen kaskartzea eta prekarietatea lekua hartzen ari dira. Oroitzapen bilakatu da saltzen zuten ongizate estatuaren eldarnioa. Bide horretatik, Euskal Herri Langilearen bizi baldintzen murrizketaren eskutik datoz ikusten ari garen eskubide zibil zein politikoen murrizketak, ezin baitute onartu krisietatik eratorritako langileon aktibazioaren bitarteko mobilizazio eta politizazioak bide hartzea. Horregatik, enbata bailitzan, errepresioaren gorakada ematen dabil estatu kapitalistetan. Estatuok ondo dakite euren jazarpena zeini zuzendu, hau da, oldarraldi horren jomuga zein izan behar den: eurek inposatutako instituzio eta markoetatik kanpo, konfrontazioa aurrera daramaten antolakunde eta mugimenduak. Izan ere, mehatxuak, kolpeak eta atxiloketak ez dira nahikoa. Eskura dituzten izaera arbitrarioko neurri oro baliatuko dute, xede bakarra bultzatuta: militantzia politikoa zigortzea eta desagerraraztea. Bide horretan, informazioa arma bilakatu dute, ez baitute nahiko militanteen aurka aurrera daramatzaten kontrol eta segimenduekin.

Horrela, hamaika izan dira bai frantziar, bai espainiar estatuek Euskal Herriko mugimendu iraultzailearen aurka baliatu duten jazarpenaren aurpegi eta formak, azken urteetan espainiar estatua indartzen ari den infiltrazio poliziala ez baitzaigu ezezaguna. Euren jazarpena fintzeko eta eraginkortzeko asmoz daukaten informazio nahia eta beharra, mugimendu politikoen gaineko monitarizazio eta kontrol jarraituaz gain, indar errepresiboen militarizazioaren bitartez egikaritzen ari da. Horrela, zomorroak bezala, mugimendu eta antolakunde askotan sartu edo sartzen saiatu dira hauen inguruko informazioa lortu nahian, eragile horien jardun eta helburuak edozelakoak izanda ere etsaiarentzat ez baitago mugimendu txikirik. Dena da mehatxu. Denok gara susmagarri. Denok gara zelatatu eta, behar izanez gero, jazarri beharreko jomuga.

Alde batera utzi behar dugu Euskal Herria bakean eta konfrontazio politikorik gabe bizi den baieztapena, hau faltzua izateaz gain, estatuon jazarpena zuritu eta gizartearen begietan onargarri eta natural bilakatzen baitu nahi ta nahiez. Izan ere, jazarriak diren horiek normalitate hori apurtzearen eta delituak egitearren “merezita” jasaten duten pentsaera sustatu, eta hauen kriminalizazioa elikatzen du. Estatuon jazarpena, nahiz eta unean uneko konfrontaziora moldatzen den, gizartearentzat onargarriak izateko eta inolako erantzunak edota kritikak ekiditeko moldatzen da, itxuraz sikieran. Etsaiak ederki daki hondarra alfonbrapen gordetzeko eta bere estolderiek gainez ez egiteko egin beharrekoak zeintzuk diren. Hori dela eta, jazarpena eta infiltrazio polizialak logika honetatik at ez badaude ere, beti eduki behar dugu gogoan etsaiak ez diola ukorik egingo mehatxua edo arriskua suposatzen dioten mugimenduak erroto suntsitzeari.

Egia da frantziar zein espainiar estatuak Euskal Herri Langilea jazartzeko darabiltzaten bitarteko errepresiboak eta poliziak infiltratzeko erabiltzen diren forma eta baliabideak ez direla duela urte batzuetan erabilitakoen berdinak. Ez gaitezen tronpatu, ordea, hauek bere horretan baitiraute. Beharrezkoa zaigu, beraz, infiltrazio polizialaren unean uneko nolakotasunari heltzea. Honek gaur egun erabiltzen dituen formak, baliabideak eta dituen helburuak aztertu behar ditugu. Bakarrik era horretan izango gara honen aurrean neurri eta dinamika eraginkorrak jarkitzeko gai.

Eskuliburu hau euskarara itzultzeko beharra ikusi dugun arren, aipatu beharra dugu azken urteetan ez dela infiltrazio polizialen kasurik salatu Euskal Herrian. Horrek ez du esan nahi ez daudenik edota eskuliburu honetan jasotakoa erabilgarria ez denik. Guztiz kontrakoa. Alta, jakin badakigu gure artean egon badaudela, espainiar estatuak Euskal Herrian darabilen estrategia ez baita azken urteetan plazaratu diren kolaborazio eskaintza eta informazioa lortzeko bestelako bideetara mugatzen. Era horretan, infiltratuaren figurak ez ezik, konfidentearen figurak ere pisu berezia hartzen du Euskal Herriari dagokionez. Konfidentea, poliziak egindako xantaiaगतik edota diruaren truke antolakunde edo militante politikoen inguruko informazioa ematen duen figura izanda, infiltrazioekiko izate ezberdina duen baina funtzio bera

partekatzen duen irudia dugu. Hortaz, biek ala biek helburu berdinari erantzuten diote.

Eta infiltrazioaren gaia jorratzean, ezinezkoa zaigu honetaz hitz egitea, bere protagonistak gogora ekarri barik. Kasu bakoitzean poliziak egindakoak eta hauek aurrera eramateko moduez luze hitz egin ahalko bagenu ere, txakurrek, diren kolorekoak direlarik ere, funtzio argia betetzen dute gizarte honetan. Kapitalaren beharrianak asetu eta bere neurrira eraikitako funtzioa, euren burua klase gatazkaren baitan era argian lerratzen eta burgesiaren interes zein beharren mesedepeko morroi gisa kokatzen dituen. Izan ere, langile klasearen aurka oldartu eta honek sisteman uztartuta otzan darraielatzen bermatzen duten bitartean, edozein mugimendu disidente zigortzen dituzten zerbitzari leialak dira kapitalaren jagole diharduten txakurrak. Kapitalarentzat langilearen potentzialtasun iraultzailearen besteko mehatxua da polizia langileontzat. langileok antolatu eta kapitalismotik eratorritako azpirazioa eta zapalkuntzak gainditzea duena azken xedetzat.

Gauzak horrela, “polizia demokratikoa” edota “gertukoa” bezalako planteamendu eta formulak marketing ariketa hutsalean geratzen dira, txakurren izatea ezkutatu eta hauen egiturazko benetako funtzioaren inguruko arreta desbideratzera zuzendutako diskurtso faltsuak baino ez baitira. Ez dago egungo polizia depuratzeko edo berregokitzeko formularik, hau sistemaren zati banaezina denez gero, bere erraien parterik sakonean uztartuta baitago. Langileon edozein alternatiba edo honetatik eratorritako kontrabotere forma edo espaziok polizia, itxuraz eta izenez demokratiko ala ez, gertu izango du bai, baina parez pare.

Ataka horretan, amnistia jazarpen forma ororen gaindipenerako alternatiba ez ezik, langile klasearen askapen prozesuan halabeharrezko baldintza ere bilakatzen da, amnistia ez baita euskal preso politikoen askatasunera mugatzen den terminoa. Amnistia Euskal Herri Langilearen askatasunaren aldeko borrokan eta honen alde ondutako bidean izaera politiko eta estrategikoz jantzitako kontzeptua dugu. Euskal Herriko langileontzat nahitaez gauzatu beharreko ortzimuga da amnistia. Alta, amnistiaren bitartez, zapalduok aurrera eramandako borrokaren zilegitasunean

berresten gara. Ez hori bakarrik, amnistiak gizartearen baloreen aldaketa suposatzen du. Era horretan, Euskal Herri Langileak urteetako sufrikario eta oinazearen ostean borroka zilegitzeaz haratago, hau bere egitea suposatzen duen aldaketa. Etsaiaren nagusitasuna eta beldurretik eratorrita inposatua duen ordenaren eraisketa ez ezik, honen arduradunak, Euskal Herriaren azpirazioaren erantzuleak, herri langilearen justiziaren pean utzi behar dituen.

Bide horretan, ez da nahikoa jazarpenari era erreaktibo eta isolatuan erantzutearekin. Honetara mugatuko bagina, eraso-erantzun dinamika amaiezinean murgilduko ginatke, etsaiaren esperoan beti eta honen estrategiaren menpe. Alternatibak eraiki beharra dago. Epe luzerako perspektibarekin eta betiere berezko estrategia baten pean aritu behar gara. Jazarpenari aurre egiteaz haratago, hau gaingintzeko xedearekin borrokarako behar diren tresnak osatu behar ditugu. Eta bide horretan laguntzeko itzuli eta plazaratu du ASKE antolakundeak aurrean duzun eskuliburua. Baina antzua da lanketa antirrepresibora mugatzea. Ezinezkoa da zatikako alternatiba egikaritzea, borroka esparruak ezin baitira era isolatuan ulertu. Osotasun baten parte izan behar dute, Euskal Herri Langileak behar duen alternatibak izaera integrala eduki behar duelako. Euskal Herriak pairatzen duen klase zein nazio zapalkuntzari aurre egin barik, ez baitago benetako askapena eskuratzerik. Eta argi daukagu jada martxan dauden eta martxan jarri beharreko antolakunde politiko guztien arteko batasun estrategikoak JARDUN izena hartzen duela egun Euskal Herrian.

INFILTRAZIOEN AURKAKO ESKULIBURUA

«Entzuna nuen inurrien armadak lekualdatzen direnean gurutzatu behar zuten erreka batekin topo eginez gero, aurrean zihoazen inurriek uretara jauzi egiten zutela, itotzen ziren bitartean bata bestearen gainean pilatuta, atzetik zetozenentzat euren gorpuak zubi gisa eskainiz».

Kobayashi Takiji, *Vida de un militante y otros relatos proletarios*

Nork idatzia da?

Eskuliburu hau infiltrazioa hurbiletik bizi izan duten militanteek idatzia da, zehazki, 2022 eta 2024 bitartean argitara emandako zenbait infiltrazio kasu hurbiletik bizi izan dituztenak. Iraganeko, egungo eta etorkizuneko militantzia guztiari zuzenduta dago, baita beren espazioetan segurtasunarekiko gutxieneko kezka duten antolakunde eta kolektibo guztiei ere.

Zer helbururekin?

Dokumentu hau idazteko orduan, honako helburu hauek finkatu genituen:

- Infiltrazio polizialen harira eskuratu ditugun eta, halaber, horiei aurre egiteko nahiz horiek saihesteko unean faltan sumatu genituen esperientzia eta ezagutzak transmititzea.

- Segurtasunaren kultura sendotzea antolakundeen eta kolektiboen artean.
- Poliziari eta estatuari buruzko mezu argi bat helaraztea militantziari: ez dira hutsezinak/akatsak egiten dituzte, plazaratutako gertakariek agerian uzten dutenez. Arrakalak dituzte beren funtzionamenduan, eta horiek biluztu nahi ditugu modu publiko eta eskuragarrian.

Komeni al da jakitera ematea?

Eskuliburu hau idatzi aurretik, aukera guztiak aztertu genituen, eta hainbat zalantza sortu zitzaizkigun. Komeni al da guk daukagun eta deskubritutako nahiz argitaratutako kasuetako bakoitzean eskuratu dugun informazioa publiko egitea? Eta horrek jada abian dauden ikerketak arriskuan jartzen baldin baditu? Eta poliziak hemendik aurrera infiltratzeko metodoa aldatzen baldin badu?

Balantzan jarri genituen era honetako dokumentu bat publiko egitearen abantaila eta desabantaila guztiak. Halaber, Erresuma Batuan gai honi buruz duten esperientzia kontsultatu eta aintzakotzat hartu genuen. Honako ondorio hauek ateratu genituen:

- Funtsezkoa iruditzen zaigu orain arte argitara emandako kasuetan eskuratutako informazio eta datu guztiak jakitera ematea, nahiz eta kasuak oraindik publikatu gabeak izan. Jakina, ez gara alferrik agerian utz gaitzaketen eta gure helburuei inolako ekarpenik egiten ez dieten xehetasun morbosoa eta sentsazionalistez ari. Aitzitik, benetan praktika errepresibo horien funtzionamendua ulertzen laguntzen diguten gaiez ari gara. Publiko egitea infiltratuak deskubritzeko edo susmo posibleak albo batera uzteko lagungarria suertatuko zaie antolakunde askori, segur aski.

- Hain informazio garrantzitsua soilik pertsona gutxi batzuen esku egoteak hau bakarrik hurbileko edota konfiantzazko antolakundeei helarazi ahal izatea ekarriko luke. Horrela, indibidualismoaren eta adiskidekeriaren logika sustatuko genuke, “nork bere burua salba dezala” sustatuz. Halaber, pertsona kopuru murrizteko talde hori arduratuko ginатеke susmoak ikertzeaz,

logistikoki kudea ezin ditzakegun erantzukizuna eta lana geure gain hartuta. Gainera, erabat arriskutsua eta insolidarioa izango litzateke aukera hori gure irizpide eta borondatearen esku uztea, hierarkia eta botere gehiegikeria nabarmenak sor baitaitezke.

- Bistakoa da polizia gure ikerketen jakinaren gain dagoela eta, orain arte hedabideetan argitaratutako artikuluak irakurtze hutsarekin, aztertu ditugun kasuetan, infiltratuek nola funtzionatzen duten ulertzeko orduan, gure lana gero eta gehiago fintzen laguntzen ditugunetan, eredu amankomunak antzeman dituztela. Horrekin bakarrik jada estrategia poliziala aldatzean pentsatzen arituko lirateke, ez baldin badute erabaki hori hartu dagoeneko. Agian, dokumentu hau argitaratu ostean hartuko dute erabaki hori. Hortaz, zergatik argitaratu orduan?

Alde batetik, Erresuma Batuan eta Espainiako estatuan baliaturiko infiltrazio polizialaren taktikak zeharo antzekoak direla egiaztatu dugu, eta, gainera, indarrean daudela duela zenbait hamarkadatik. Hau da, estatuak ongi funtzionatzen dion formula bat dauka (gertaerek agerian uzten dutenez). Hortaz, aldatzeak formula arrakastatsu hori alde batera uztea eta beste formula bat probatzera arriskatu beharko lirateke, behar bezala funtzionatuko dien bermerik izan gabe.

Bestalde, gaur egun militantziak –infiltratutako balizko poliziak barne– ba al du informazio hori poliziari iristea eragotz lezakeen komuna den barne mailako kanal irisgarri eta behar bezain segururik? Zoritxarrez, galdera horren erantzuna ezezko biribila da.

Dokumentu hau publiko egitearen beste eragozpen bat ustezko infiltratuei buruz gaur egun abian diren ikerketak arriskuan jar litzakeela da. Egia da hori gerta litekeela eta uxatu egin litzakeela ikertuak direla ohartzean, edo gutxienez, beren taktiken parte bat publikoki agerian gelditu den jakitun izan. Ihes egingo balu, polizia infiltratu bat gutxiago egongo litzateke gure antolakundeetan. Geldituko balitz, berriaz, hura harrapatzeko aukera asko izango genituzke. Nolanahi ere, balantzan jarri behar ditugu, alde batetik, ikerketa batean edo gehiagotan izan dezakeen eragina eta, bestetik, militantzia guztiak balizko infiltratu bat nola antzeman dezakeen

jakin ahal izatea. Guri dagokigunez, bigarren aukeraren alde egiten dugu, argi eta garbi.

Bada, gainera, eskuliburu hau argitara ematera bultzatu gaituen beste arrazoi bat: Erresuma Batuko esperientzia eta gai honi buruz hango kideekin izan ditugun elkarrizketak. Haiek ere barne eztabaida hauek izan ote zituzten galdetu genienean, baietz erantzun ziguten, baina, hala eta guztiz ere, argitaratzearen alde egin zutela. Orobat, behin argitaratu ostean eta urte batzuetako ezagutzaren ostean balantzea positiboa izan al zen galdetu genien, eta baiezko biribila eman ziguten. Lana argitaratuz geroztik, askoz ere infiltratu gehiago deskubritu ahal izan zituzten dokumentua eskuratu zuten antolakundeetan, baita inolako harremanik ez zuten antolakundeetan ere. Ez dezagun ahantz dokumentu hau duela urte batzuk eskuratu izan bagenu Espainiako estatuko infiltrazioek kalte gutxiago eragin eta denbora gutxiago iraungo zuketela, beharbada.

Talde edo kolektibo batek polizia bat infiltratu zaiela aditzera eman nahi ez izateko askotariko arrazoiak daude (lotsa, egoa, “ahultasunik” aitortu nahi ez izatea, egoera kudeatzeko gaitasunik edota baliabiderik eza, etab.). Eta nahiz eta arrazoi horiek ulargarriak izan, informazio hori ezkutatzeak, egiaz, gure talde eta inguruaren ziurgabetasuna besterik ez dakar, eta, halaber, kasu gehiago argitara emateko nahiz tresna gehiago eskuratzeko baliagarriak diren patroiak eta informazioa lortzeko eragozpena.

Mugimendu sozial eta politikoetan infiltraturiko polizia nazionalen zenbait kasu azaleratu ondoren (etxebizitza mugimendua, arrazakeriaren kontrakoa, antifaxista, etab.), zalantza eta galdera asko sortzen zaizkie militanteei eta antolakundeei: Nola deskubritu dira? Ba al dago infiltratuak deskubritzeko metodo edo formularik? Nola kudea daiteke ikerketa bat? Nola jakin dezakegu gure antolakundean militatzen duen norbait edo ezagun bat polizia infiltratua den?

Zalantza horiek guztiak gure esperientzia abiapuntutzat hartuta argitzen saiatuko gara.

Gai horri buruz aurrerago hitz egingo badugu ere, zoritxarrez, sekula ez da erraza izaten susmoak baieztatzea: ez dago polizia infiltratuen datu base publikorik, eta probak aurkitzea ikerketa prozesu luzea da, baita haien kontrako frogak asko direnean ere.

Infiltrazioei buruzko ikerketa arrakastatsuak susmoetatik abiatu ohi dira, infiltratuak sortzen eta haren hurbileneko jendeak hautematen dituen susmoetatik, alegia. Eta susmo horietatik abiatuta, hurbilekoek ikerketa talde bat sortzen dute azkenean. Erresuma Batua erreferentzia gisa hartuz gero, ikerketa taldeak emandako lehen urratsa barne mailan sortutako kezkak partekatzea eta eztabaidatzea zen. Ondorioek erakusten dutenez, esan dezakegu gai honi buruzko jardunbide egokiak nahiz desegokiak izan direla urteetan zehar baina prozesua taldeak berak kontrolatzea dela garrantzizkoena, taldearen baitan hasten eta amaitzen baita.

Infiltrazioei buruzko ikerketa arrakastatsuen abiapuntua susmoak dira, infiltratuak sorrarazten dituztenak eta normalean haren hurbileneko jendeak hautemanda, ikerketa talde bat abiarazten dutenak. Erreferentzia gisa Erresuma Batua hartuta, taldeak ematen zuen lehen urratsa kezkak barne mailan partekatzea eta eztabaidatzea zen. Euren ondorioetan ikus dezakegu urteen joan etorrian aferaren inguruko jardunbide egoki eta desegokiak lekuko izan direla, baina garrantzitsuena prozesua berak taldeak kontrolatzea dela, hau bere baitan hasi eta bukatzen baita.

Zergatik da garrantzitsua prozesua taldeak berak kontrolatzea?

a) Diskrezio kontuagatik:

- Pertsona susmagarria polizia izan barik zurrumurrua zabalduko balitz, kalte larria eragin liezaioke haren irudiari eta izen onari, baita kalte psikologiko eta emozionalak ere.

- Pertsona susmagarria benetan polizia izango balitz eta ikerketapean dagoela jakingo balu, neurriak hartu ahalko lituzke (arreta desbideratu, frogak suntsitu, mendekua hartu...).

b) Denborak kontrolaren aferagatik: inoren mende ez egoteko, emaitzak lortzeko presiorik ez izateko, etab.

c) Interesengatik: egia da zenbait hedabide alternatibok, hala nola, *La Directa* eta *El Salto* hedabideek, funtsezko lana egin dutela (eta egiten dutela) azalera ateratako polizia infiltratuen kasu guztietan, kasu horiek deskubritzen dituzten militanteen izaera anonimoa bermatzen dutelako eta kasuak salatzeko bozgorailu

mediatiko gisa dihardutelako. Batzuetan, ordea, gureez bestelako helburuak eta funtzionatzeko formak izatea gerta daiteke, eta horregatik iruditzen zaigu funtsezkoa denborak eta informazioa hasierako ikerketa talde honek kontrolatzea.

Zergatik izan behar gara subjektu politiko aktiboak ikerketan?

Kasu gehienak inguruko kideen susmoengatik abiarazi ohi dira. Eta guk horretan esku hartu ahal eta behar dugu. Susmo horiek ikertzeko baliabideak eta ahalmenak ditugu, inoren menpe egon gabe, bakarrik interes militanteei dagokien eta hauen menpe dagoen ikuspegi politikoa emanez. Jakin badakigu azalera atera gabeko infiltratuak beste kolektibo eta asanblada batzuetara aldatu ohi direla. Horrenbestez, kasu susmagarriak ikertzeko, argitara emateko eta horiei aurre egiteko erantzukizun politikoa dugu.

Ez da aski susmoak edukitzea, hauek eurek bakarrik ez dute inoiz zurrumurruen hedapena justifikatzen bakarrik susmoak izateak ez baitu inoiz justifikatzen zurrumurruak zabaltzea. Arrazoizko susmorik baldin badago, ikerketa egiten diharduen taldearen ardura da bere baieztapenei eusteko froga sendoak ematea. Funtsik gabeko salaketa egitea saihestu behar dugu, ganorazko ikerketa egin barik. Jokaera horrek, beharrezko egiaztapenik gabe, taldeak suntsiarazi edo kalte politiko zein pertsonal konponezinak eragin ditzake.

Eskuliburu honetan, ikerketari ekitean aurki ditzakezuen balizko arazoei aurre egiteko informazioa, patroi komunak, urratsak eta gomendioak ematen ditugu, baita infiltrazioa saihesteko balizko segurtasun neurriak ere. Testuaren zati handi bat Espainiako estatuan gertatu berri diren kasuen esperientzietan eta Erresuma Batuan azken hamarkadan zehar garatutako jardunbide egokietan oinarritzen da.

SUSMOAK

Ba al daukazu susmorik?

Nahiz eta gaia lantzen hasteko modu bitxia irudi dezakeen, abiapuntu ona da susmoak non eta noiz hasi ziren galdetzea. Ez diogu pertsona bati zantzu txarrik hartzen besterik gabe, ezinegona edo zerbait arraroa dagoen susmoa sorrarazten duten arrazoiak daudelako baizik.

Militante gisa, teoriaren edo agitazioaren esparruko trebetasunak ez ezik, gure inguruari so egiteko eta aztertzeke trebetasuna ere garatzen dugu, eta, zenbait kasutan, baita inguratzen gaituen jendearekiko sena ere. Susmo gehienak janzkeraz, beren iritzi politikoaz, beren sare sozialez, errotze gabeziak, bere bizitzaren historian dagoen hutsuneaz edo soilik ongi egokitzen ez den pertsona arraro bat dela konturatzen garenean has daitezke. Ez dezagun ahanzt mugimendu sozial eta politikoei orotariko izaerak dituzten pertsonak erakartzen dituztela, eta, beraz, maila horretako susmoak asko izan daitezkeela eta, ziurrenik, funtsik gabeak. Nolanahi ere, baliagarria da susmo horiek noiz eta zergatik hasi ziren gogora ekartzea.

Beste mesfidantza forma bat argitara ematen ari diren kasuak irakurrita atzera begirako azterketatik etorri ohi da. Alegia, hainbat hilabeteren edo urteren ostean, gerta liteke kide (ohi) bat patroiarri ongiegi egokitzen zitzaiola konturatzea, nahiz eta ekintza pila egin zituen egundoko militantea izan, legez kanpokoak barne. Eta zure kidea zen bitartean, zin egingo zenukeen ez zela infiltratu bat.

Halaber, Espainiako estatuko nahiz Erresuma Batuko kasuetan maiz errepikatu izan den beste egoera bat gehitu nahi dugu: kidea (gero infiltratua) militantziatik bat-batean, ezustekoan eta azalpenik eman gabe ateratzea, orokorrean familiako arazo larriak (senide baten gaixotasuna) edo lanekoak (lan aldaketa, lekualdaketa...) argudiotzat baliatuta.

Zuen susmoak edozein direlarik ere, baliozko abiapuntu bat dira. Dena den, kontziente izan behar gara horixe direla, hain zuzen ere: hasiera. Eta jada aipatu dugun eta dokumentu osoan zehar errepikatuko dugun moduan, aintzat hartzen ditugun patroietako batzuekin bat etortzeak ez du esan nahi zerbait frogatzen duenik, are gutxiago, horietako asko gure inguruan oso ohikoak direla kontuan izanda. Ez dezagun ahanztz haien jokabide guztiak errealitatearekin bat etortzeko eta susmorik ez sorrarazteko pentsaturik daudela, ohiko egoerak izaten direlarik. ***Hortaz, jokatzeko moduan datza gakoa: nola jokatu susmoa sortzen denetik aurrera.***

Presta zaitezte kontrakoa egiazta dadin

Norbaiten jokabideei edo iraganari buruzko zalantzak sortze hutsak ez du esan nahi pertsona hori infiltratu bat denik. Norbaitek bere iragana ezkutatzeko, aurreikusitakoaz bestelako jokabideren bat izateko edota bat-batean desagertzeko arrazoi zilegi ugari daude. Ezinbestekoa da da prozesuari ikuspegi zabalaz heldzea eta errealitateak oker genbiltzala frogatzeko prestatuta egotea.

Hobe da beti norbaiti buruzko “susmoak kentzeko” gai izatea, beldurrik okerrenak baieztatzea baino. Ikerketari ekiteko orduan, pentsatu hobe dela zuen ikerketaren emaitza positiboa izatea, eta, beraz, oker zeundetela egiaztatzea, zuzenean egoerarik okerrenea zuen gain hartu behar izatea baino.

Norbait infiltratua delako uste osoaz ekiten baldin badiogu ikerketari, egiaz ez denean, ezinezkoa den hori frogatzen tematuko gara, gezurrezkoa den zerbait frogatzen, horrek dakarren ondorio arriskutsuarekin: pertsona horren izena suntsitzea prozesuan. Batzuetan, norbaiten kontrako frogarik ez aurkitzeak, besterik gabe eta xaloki, frogarik ez dagoela esan nahi du.

Presta zaitezte erantzunik ez aurkitzeko

Infiltrazio polizialaren mundua berez oso ezkutuko esparrua da, eta ahalik eta baliabide gehien bideratzen dituzte, hala izaten jarrai dezan. Ez dago erantzun argirik emango digun makilatxo magikorik. Egun argitara eman diren infiltrazio kasuak salbuespena dira, ez

araua. Horietako zenbait ustekabearen emaitza izan ziren, horri inguruaren susmoak, sistemaren akatsak eta kontakizunaren hutsuneak gehituta. Erresuma Batuan zenbait hamarkada igaro zituzten ebidentzia irmorik eta erantzun argirik gabe, nahiz eta hainbat urtetako ikerketa egin.

Ikerketa taldea

Gure esperientziak ziurtatu digunez, pertsona ezberdinengandik era independentean edo bakoitzak bere bidea eginda iristen diren susmoak dira aintzat hartzea merezi dutenak. Susmo kolektibo horiek biltzen ditugunean osa dezakegu ikerketa aurrera eramango duen afinitate taldea. Ikuspegi horrek pertsona bakar batek besteei susmo arin batzuk behin betiko froga direla sinetsaraztea dakarten egoerak ekidingo ditu.

Taldeetan, ongi funtzionatu ohi dute balaztak eta kontrapisuak: pertsona bati susmagarria iruditzen zaion ekintza edo egoera batek azalpen naturala izan dezake, pertsona edo egoera hori hobeto ezagutzen duen beste pertsona batek azalduta.

Taldeak ikerketari ekiten dionean, garrantzitsua da hasieratik jarraibide batzuk finkatzea: Norekin hitz egin daiteke gaiaz? Nola ziurtatu konfidentzialtasuna eta diskrezioa? Zer egin susmoak egiaztatzen edo ezeztatzen badira?

Militantziako kideztat edo laguntzat zeneukan norbaiten bizitza ikertzea ez da batere erraza. Horregatik, lagungarria izan daiteke prozesuan konfiantzazko norbait sartzea, baina susmagarriarekin loturarik ez duena eta gainerakoak orienta ditzakeena. Pertsona horrek askotariko rolak joka ditzake: prozesuak bere bidetik jarraitzen duela ziurtatzea; norbaiti emozioak kudeatzean laguntzea, ardura motaren bat hartuz; edo ikerketa ixten laguntzea, ez baldin badu funtzionatzen.

Garrantzizko beste ardura bat da, halaber, susmoak zalantzan jartzea eta frogak modu kritikoa aztertzea, hala nola, taldeak egiaz dituenak baino froga gehiago dituelako ustea saihestea, ondorioak presaka ateratzearen arriskuaz ohartaraziz.

Nahiz eta prozesua bakarka egin daitekeen, ikerketak horrela egin izan dituzten kideak ohartu dira nahiago izango luketela inguruan talde bat edukitzea.

Nekea

Zoritxarrez, nekea nahiko ohikoa izaten da egoera hauetan. Normalean ez da hizpide edo era okerrean jorratzen den afera da.

Nekea kontrol galeraren sentsazioarekin eta nolabaiteko obsesioarekin lotzen da sarritan. Era berean, perspektiba galarazten du horrek, eta mehatxuen mamuak nonahi ikustea dakar. Ohikoa da paranoia agertzea, eta horrek tokiz kanpo zegoen zerbait esan edo ezohiko moduan jokatu duen edozein kideren aurkako sorgin ehiza ekar dezake.

Marra mehea dago senari jarraitzearen eta paranoiaren aurrean erreakzionatzearen artean. Eta hori da prozesua taldean egitea lehenesteko beste arrazoietakoa bat, taldean errazago antzeman eta bideratu baitaitezke nekearen zantzuak.

IKERKETA

Nola ikertu susmoak?

1. Idatz itzazue susmoak

Urrats laburra den arren, ez da gutxietsi beharrekoa. Har ezazue susmoen arrazoiak idazteko denbora; kezka eragiten digun hori zehazten eta argitzen laguntzen du. Horrez gain, beldurren funtsa ebaluatzen eta taldekideei kezken berri ematen ere laguntzen du. Ezagutza parteka ezazue, eta konpara itzazue oharrak.

Lagungarria izan daiteke susmopean dagoen pertsonari buruz dakizuen guzti-guztia idaztea, bereziki hasieran susmoak zerk eragin zituen. Ahalik eta ikuspegi zabalena izatea eta argitasuna ematea da helburua.

2. Ebalua itzazue hasierako susmoak

Honako atal hau Polizia Nazionalak hainbat urteetan zehar baliatutako tekniketan oinarrituta dago. Aurkitutako infiltratuen analisiari esker egin ahal izan da dokumentu hau, baita erabilitako patroien zati handi bat berreraiki ere. Haien metodoen ikerketaren emaitza oinarritzko 17 galderetan eta lanerako baliatzen ditugun beste hainbat datutan laburbildu da.

Galdera eta data horiek testuinguru askotarako baliagarriak izan badaitezke ere, erantzunak 2022. eta 2024. urteen artean argitara emandako kasuetan Espainiako estatuak izandako funtzionamenduan oinarritu dira batik bat, baita Erresuma Batuko zenbait kasutan ere.

Susmopean daukazuen pertsonari aplikatu diezazkiokezue galderak eta datuak, edo abiapuntu gisa erabili. Norbaitek “positibo” ematen badu galdera horien ehuneko handi batean, baliteke susmoek funtsa izatea; baina, hala eta guztiz ere, ezinbestekoa izango da horiek berresteko ikertzen eta sakontzen jarraitzea.

3. Antola itzazue datuak

Ikerketak aurrera egin ahala, antola ezazue informazioa modu argian (adibidez, gaika). Marraz eta jaso itzazue kronogramak, mapak, kontaktu zerrendak, pertsona horrek parte hartutako gertaerak eta pertsona hori egondako lekuak. Bila itzazue hutsuneak gertaeren kronograman, eta egin ezazue hutsune horiek betetzeko informazioa eduki dezaketen pertsonen zerrenda. Funtsezkoa da, bereziki talde lanean ari bagara, zehatz-mehatz jakitea zer daukagun eta zer falta zaigun.

Har ezazue behar beste denbora, zer entzun duzuen eta nork esan duen jakiteko nahiz dokumentatzeko. Kontuan hartu behar da beharbada zenbait pertsonak eta taldek ez dutela nahi izango beren izena jendaurrean agertzerik edo infiltrazioarekin lotzerik. Hala ere, garrantzizko informazioa eman dezakete kasuei buruz, eta, hortaz, horiek ikerketaren parte egiten saiatu behar dugu. Ebaluatu, halaber, iturrien sinesgarritasuna; erresuminak eta aurreiritziek eragina izan dezakete jendearen oroitzapenetan.

Gogoan izan ezazue: ongi ezkutatu zuen materialak! Pentsa ezazue zer-nolako ondorioak izan ditzakeen norbaitek informazio hori aurkitzeak eta ikertzen ari zareten pertsona hori infiltratua ez izateak, edo informazioa poliziaren eskuetara iristeak eta ikerketa kolokan jartzeak.

4. Baiezta edo ezeztatu itzazue susmoak

Etapa honek xehea izan behar du izatez: iker itzazue susmagarriaren kontakizunaren alderdi guztiak; bila itzazue zantzuak eta ahulguneak. Bere burua aurkezteko baliatu zuen nortasuna benetakoa den edo nortasun faltsua darabilen infiltratu batekin harremanetan ote gabiltzan egiaztatu behar dugu.

Oso baliagarria da orain arte argitara emandako infiltratuen profilak aztertzea, zer-nolako xehetasunei erreparatu behar diegun jakiteko. Dena den, gogoan izan kasu batetik bestera alde handiak egoten direla eta, kasuaren arabera, alderdi batzuek beste batzuek baino garrantzi handiagoa hartzen dutela.

Egiaztatzeko modukoak izan daitezke, halaber, aktibo dagoen taldetik kanpoko nondik norakoak, baita aurrekari pertsonalak, laneakoak, etab. zuzenak diren ala ez ere. Bere existentzia baieztatu

ahalko zenukete, haren iragana arakatuz: ea egiaz berak aipatutako ikastetxeetan ikasi ote zuen, ea berak aipatutako lekuan lan egin ote zuen, etab.

Urtebetetze eguna datu esanguratsua izaten da beti, eta, gure kasuetan, bat etorri ohi dira gezurrezkoa eta egiazkoa, baita haurtzaroari, familiari, lanari eta abarri buruzko kontakizunak ere bai. Ez da bitxia izaten infiltratuek beren “benetako” bizitzako datuak erabiltzea beren historiari sinesgarritasuna emateko, nahiz eta xehetasun horien baliagarritasun maila erlatiboa den. Kasu batzuetan, erabakigarriak izan dira informazio horiek; beste batzuetan, berriz, apenas izan dira lagungarriak. Oso zaila da zer izango den esanguratsua eta zer ez aurreikustea. Hortaz, den-dena erregistratzea da onena.

Aukerak baztertzean joatearen prozesua mantsoa izan ohi da. Norbait “mamu” bat den ala ez zehaztu behar dugu, benetan existitzen dela dirudien arren bere iragana aztertzen saiatzen zarenean desagertzen dena.

5. Jar zaitezte harremanetan jende gehiagorekin edo sar ezazue jende gehiago taldera

Zuen susmoek baieztapen gehiago behar dituztela deritzozuen puntura iristean, ziurrenik, ikertutako pertsona ezagutzen zuten beste pertsona batzuekin hitz egin beharko duzue. Urrats honetan kontu handiz ibili behar dugu: harremanetan jartzen zareten pertsona horiek taldearen akordioan jakinean egon behar dute, baita prozesua zein delikatua den ulertu ere.

Kontuan hartu behar duzue gerta daitekeela harremanetan jartzen zareten pertsona horiek haserretzea, shock egoeran gelditzea edo ezezko biribila ematea. Eta ongi presta zaitezte zuen susmoei uko egiten dietela ikusteko edo erantzun gogorrak jasotzeko. Era berean, ekidin itzazue ikerketa gehiagorik egin gabe pertsonak agerian utz ditzaketen susmo soilak.

Berma ezazue pertsona berri horiei albisteak prozesatzeko espazioa eta babesa ematen zaiela. Urrats horretan, argi utzi behar diezue ikerketa, oraingoz, hori besterik ez dela, ikerketa soil bat, eta oraindik ez duzuela inolako ondoriorik atera. Horrez gain, konfidentzialtasun akordioak azpimarratu egin behar dira.

Sentsibiltate maila handia eduki behar dugu informazioa lortzeko orduan jotzen dugun pertsonetik, laguna edo harremana duten pertsona batekiko susmoak ditugula azaltzeko orduan. Pertsona bakoitzak bere modura erreakzionatzen du, eta ezinezkoa zaigu egoera bakoitzean aldeztatik zer gertatuko den aurreikustea. Hala ere, gure kideekiko erantzukizuna dugu, baita haiekiko ezberdintasun politikoak baditugu ere. Ezaugarri horrek bereizten gaitu, hain zuzen ere, poliziak eta estatuak baliatutako formatatik. Gai horri dagokionez, bai zuentzat, bai beste pertsonentzat beharrezkoa izan daitekeen babesa prestatzeaz hausnartu beharko zenukete.

Adieraz itzazue norbanako gisa dituzuen premiak zeintzuk diren zuen taldean, eta bakoitzak egiten ari denaren berri izan ezazue beti. Antzeman ezazue pertsona bakoitza zer ekarpen egiteko prest dagoen. Batzuek buru-belarri jardun nahiko dute alor guztietan; beste batzuek, aldiz, ikerketa “gai bakarra” bilakatu eta gainerako jarduera politikoa albo batera uztearen kezka izan dezakete, baina, hala ere, erabakiekiko interesa eduki dezakete. Gainera, zenbait konturen jakinaren gainean egon behar dugu, besteak beste, elkarrengandik aldentzen diren edo bat ez datozen beharrak orekatzeari (adibidez, pribatutasuna eta ekintzara igarotzea) eta erretzeko nahiz nekatzeko arriskuari dagozkionak.

Ikerketaren emaitzak

Baliteke ikerketak ez ematea behin betiko emaitzarik. Polizia infiltratuei buruzko egia absolutua lortzea bakarrik haien benetako izena aurkitu den kasuetan izan da posible. Kasu batzuetan, infiltratuaren beraren hanka-sartze eta akatsei esker jakin da haren izena, eta horrek eman du hura azalera ateratzeko bidea, adibidez, Daniren kasuan: pendrive bat oparitu zion militante bati, gailu horretan aldeztatik gordeta zuen informazioa ezabatu zuelakoan. Informazio hori berreskuratzea lortu zuten, ordea, eta hala aurkitu zituzten infiltratuaren Ávilako Akademian uniformearekin agertzen zen argazkiak, bere kide ziren poliziekin ateratako argazkiak, etab. Beste kasu batzuetan, berriz, inguruak pista posible guztiei jarraipena egiteko eta ikerketa ona egiteko

izandako gaitasunak ahalbidetu du infiltratuaren benetako nortasuna argitara ematea.

Jarraian, ikerketen balizko emaitzak zerrendatuko ditugu:

1. Infiltratua bat ez dela egiaztatzea

Kasurik onenean, ikertutako pertsonaren gaineko susmoak deuseztatu ahal izango ditugu, baina ez da nahikoa ondorio horretara iritsi eta gaia amaitutzat ematearekin. Gure ondorioak jakinarazi beharko dizkiegu gaiaz hitz egin diegun kide guztiei. Azpimarratu nahi dugu ezin dugula, inolaz ere, inoren izen ona zapuztu adierazpen hutsengatik edo zurrumurruek jarrai dezatela utziz. Halaber, ikertutako pertsonari zerbait esango zaion ala ez erabaki beharko da. Ikertutako pertsona batzuentzat balioetsi beharreko gardentasun maila adieraziko du; aitzitik, gerta daiteke oso gaizki hartzea ere. Beste talde batzuek ikerketari buruz ezer ez esatea erabaki dute, horren alde txarra izanik historiak bere horretan irautea.

Susmoak jendearen artean zenbateraino hedatu diren kontuan izanda, baliteke gaia berriro azalera ateratzea gerora.

Kontuan izan materiala okerreko eskuetan jausiz gero informazio hori ikertutako pertsonaren kontra erabil daitekeela. Hortaz, susmoak zuzenak ez direla egiaztatu bada, suntsi ezazue bildutako informazio guztia.

2. Ez gaude ziur

Infiltrazio polizialaren, salatarien, txibatoen, isil-mandatarien eta espioi pribatuen mundua izatez mundu iluna da. Estatuko egiturek zuzentzen dituzte, haien jarduerak ezkutatzeko eta tapaderak sortzeko ahal duten guztia egiten duten profesionalak eta mekanismoak baliatuz. Gutako askok zilegi diren arrazoiak eduki ditzakegu, gure iraganari edo kontu pertsonalei buruz erabat irekiak ez izateko. Horri gure mugimendu politikoetan segurtasunaren eta besteen pribatutasunarekiko errespetuaren kultura gero eta barneratuago dugula gehitzen badiogu, polizia infiltratu bat aurkitzea zailtzen duen egoera baten aurrean uzten gaitu.

Zuen asanblada edo kolektiboetan ari den edo aritu den norbaitekiko susmorik izanez gero, onartu egin behar duzue sekula

ez duzuela jakingo ziurrenik susmo horiek funtsik gabeak diren edo izan ziren.

Gerta daiteke fokua okerreko norabidean jartzea: beharbada, taldeko beste pertsona bat izan daiteke arazoa (bere estalkia bermatzeko zurrumurruak zabaltzen egon daitekeela), edo taldekideek segurtasunarekiko duten axolagabetasuna izan daiteke arazoa, edo taldea zaintza teknologiko bidez zelatatuta egotea. Edonola ere, beharbada, momentuz susmoak alboratzea izango da onena. Arazoa beste ikuspuntu batzuetatik jorra daiteke: azter ezazue zer egiten duen zuen kolektiboak edo asanbladak eta zer arrisku dakartzan norabide horri jarraitzeak, edo zuen jarduera politikoa zuok aukeratutako metodoen bidez aurrera eramatea eragozten ote duten filtrazioek.

Gure ustez, gaia lantzeko modu egokia segurtasunaren premiez guztiz jabetzea da gure gomendioa. Eztabaida ezazue modu ireki eta zintzoan zuen proiektu politikoak dituen balizko mehatxuei buruz eta mehatxu horiek deuseztatzeko har ditzakezuen neurriei buruz.

Egoera askotan, ez zarete inoiz % 100ean ziur egongo norbait infiltratua den. Horrek jarraian egin beharrekoaren erabaki ezatseginaren aurrean utziko zaituzte, parez pare. Adibidez, “Public Inquiry into Undercover Policing” azterlanaren testuinguruan, Undercover Research Group taldeak eta beste kolektibo batzuek infiltratuei buruzko zenbait informazio, nahiz eta kasu haiei buruzko behin betiko frogarik ez eduki, publiko egin zituzten haiek berresteko behar beste zantzu zituztela zeritzotelako. Kasu horietan zituzten zalantza txikiek informazioaren argitalpenari mugak jartzera eraman zituzten: argazkiak eta izen osoak ez argitaratzea erabaki zuten.

Espainiako estatuan badaude antzeko kasuak, baina, oraingoz, behin betiko frogak eduki arte, horiek ez argitaratzeko erabakia hartu da. Horren adibide izan zitekeen Marianen kasua: Madres Contra la Represión taldetik kanporatu zuten 2021ean, baina 2024ra arte ezin izan zen %100 frogatu haren benetako nortasuna.

3. Zuzen egonez gero...

Behin betiko frogak aurkitu badituzue edo albo batera ez uzteko besteko garrantzia duten froga adierazgarriak, ondo pentsatu

beharko duzue hurrengo urratsetan. Ia beti izan ohi da ideia ona publiko egitea. Izan ere, infiltratu gehienak aktibo daude edo potentzialki berriro egon litezke uste genezakeen baino lurralde eta mugimendu gehiagotan. Hala, talde horiek ere kaltetuak izan daitezke, eta kasua ezagutu behar dute.

Informazioa jakitera emateak sentsibilitatea galdegiten dute. Honako hauek izan litezke pauso egoki batzuk:

a) Aurretiaz abisa iewaiezu infiltratuarekin harremana izan duten pertsonen. Agian, beti ez da posible izango, baina garrantzitsua da ahalegina egitea. Ikaragarria da kide, bikotekide edo lagun ohi bat polizia infiltratua dela jakitea, haren argazkia Interneten edo albistegian ikusiz.

b) Kontuan izan ezazue zer anonimotasun diren babestu beharrekoak, eta ziurtatu infiltratua ezagutu zuten pertsona guztiak ongi jabetzen direla xehetasun pertsonalak baimenik gabe ez emateko premiaz; hala nola, kasuan tartean sartuta egon diren pertsonen benetako izenak (bereziki garrantzizkoa da infiltratuekin lotura estua izan zuten pertsonentzat).

c) Froga guztiak prestatu eta kudea ezazue, ahal izanez gero *La Directa* edo *El Salto* bezalako hedabide alternatiboekin, haiek argitara eman ditzaten eta bozgorailu mediatiko modura jardun dezaten. Garrantzizkoa da zuen beharrak eta era honetako kasuek jendearengan izan dezaketen efektu emozionalaz jabetzen diren kazetariekin harremanetan egotea. Are gehiago, infiltratuekin harreman estua izan duten pertsonak badaude. Hain zuzen ere, denborak kudeatzeaz, argitalpenaren edukiak kudeatzeaz eta abarrez ari gara.

Infiltratuak zer ekimenetan parte hartu zuen eta sartu zenetik zer ibilbide egin zuen ahalik eta gehien zehaztea jardunbide egokia da, beste talde eta pertsona batzuek testuinguruan koka dezaten: izenen eta aurpegi oroitzenak lausotu egin daitezke. Horrela, besteei nori buruz ari garen jakiten lagunduko diegu eta, gainera, oraindik ikertzeke dauden beste kasu batzuekiko puntu komunak aurkitu.

d) Funtsezkoa da prozesu hau taldearen barruan kudeatzea. Prest eduki behar ditugu ondorioek gogorren joko dituzten pertsonen laguntzeko tresnak. Gure esperientzian, funtsezkoa izan da

indarkeria politikoaren, tratu txarren eta torturaren biktimen arretan espezializatutako zentroen babesa, hala nola, SIRArena.

e) Bazter ezazue, ahal duzuen neurrian, "nik banekien jada" erako erantzunak. Ez dira inoiz ~~izaten~~ lagungarriak, bereziki kasuak kaltetutako pertsonentzat. Kontuan izan ezazue pertsona horiek erruduntasun sentimenduarekin, autogutxiespenarekin eta abarrekin borrokan jarraitzen dutela, beharbada, eta konpontzeko urteak behar ditzaketen kontuak direla. Gainera, era horretako erantzunek beldurra, segurtasun falta eta onarpen eza besterik ez dute erakusten. Bistakoa da "jada bazekiten" pertsona horiek bere garaian ezer esan eta egin ez bazuten, kideak izan ezik, denetarik izango liratekeela.

ONDORIOAK ETA IKASKUNTZAK

Zer egin dezakezue, zuen artean infiltratu bat eduki duzuela jabetuz gero?

Oro har, diskrezioz jokatu beharko duzue, egoera horietan ez baitago soilik paranoia zabaltzeko arriskua, baita ikerketapean dagoen pertsonak bere aurkako susmoak daudela jakitekoa ere. Hala gertatzen bada, seguru asko, bere arrasto guztiak ezabatu eta desagerraraziko dituzte, horiei aurre egin ahal izan aurretik.

Hona ekarritako bederatzi kasuetatik gehienak infiltratuaren desaktibazio prozesuan deskubritu ziren. Pertsona horiek ez ziren bizi jada infiltratu ziren hirietan, baina itzulerarako atea irekita utzi zuten, mezuen eta deien bidezko kontaktu birtualari eutsiz.

Kontuan izan ezazue ikerketa orok, edozein delarik ere haren emaitza, kalte egin diezaiekeela taldearen barneko konfiantza sareei. Berezikiki salaketa publikoaren ondoren, arazo bat izan daiteke hori, baldin eta norbait prozesutik kanpo sentitu bada eta haserretzen bada, erabakietan esku hartze urria izan zutelako.

Behin ikerketa amaituta (eta berriro diogu beti ezingo dela % 100eko ziurtasunik lortu), zuen taldeak gogor lan egin beharko du, agian, hura osatzen duten pertsonen arteko konfiantza berrezartzeko.

Aurkitu berria den infiltratu batek kalte pertsonal larriak utz ditzake egoera horretatik ihes egitean. Maila honetako aurkikuntza baten inpaktuak banaketak eragin ditzake taldeetan, baldin eta ikerketaren zergatia azaltzeko frogak prestatuta ez badauzkagu. Froga guztiak eduki ezean, halaber, litekeena da infiltratua mugimendua edo beste pertsona edo antolakunde batzuk ikerketa taldearen kontra jartzen saiatzea edo bere ihesa baliatzea barne tirabirak eta borrokak eragiteko.

Elkar babesa

Infiltratu bat ikertzeak eta azalera ateratzeak inpaktu emozional sakonak eragiten ditu. Estatuak, adibidez, laguntza psikologikoa ematen die infiltratuei, eta ikerketa batek zer ekar lezakeenaren jakitun izan beharko ginateke geu ere.

Prozesuaren etapa guztietan, ziurta ezazue honek eragiten dien pertsonen behar emozionalak kontuan hartzen ari zaretela, ikerketa egiten ari diren pertsonenak barne, nahiz eta gure kasuetan pertsona berberak ginen.

Ikerketa fasean zehar laguntza emozionala emateko ikaskuntzak

Infiltratuak ikertzeko prozesuan, norbere buruarekiko konfiantza eta besteen hautematea dira aurrena galtzen direnak. Sarritan, gutxietsi egiten da ikerketa aurrera eramateak norberari eragiten dion inpaktu pertsonala.

Gure artean batzeak elkartzeko eta elkarri laguntzeko espazioak sortzea ahalbidetzen digu, esperientzia eta ideia politikoak partekatzean. Hori da gure indargune nagusienetakoa. Oso garrantzitsua da bakoitzak bere erara erreakzionatzen duela jakitea. Erreakzioak pertsona bakoitzaren bizitzako unearen eta infiltratuarekiko harremanaren arabera izango dira.

Infiltratuarekiko oso hurbilekoak diren pertsonei zaila egin ohi zaie engainua onartzea, eta denbora asko igaro dezakete gertatutakoa ulertzeko. Garrantzitsua da ikerketak irauten duen bitartean hori kontuan hartzea, berriak prozesatzen laguntzeko xedez informazioa eta frogak aurrez aurre erakutsiz.

Ez aurreratu erabakiak hartzea: jendeak bere beharrak aintzakotzat hartzen direla sentitu beharko du, eta, hortaz, horiek adierazteko espazio bat izan behar dute.

Saiatu ikerketa prozesuaren bitartean objektibotasuna nahas edo baldintza dezaketen aspaldiko gorabehera pertsonal eta politiko guztiak alde batera uzten.

Norberak ahal duen moduan kudeatuko du egoera. Garrantzitsutzat jotzen dugu guztien nahiak eta lehentasunak

errespetatzea. Batzuek nahiago izango dute ezer ez jakin; beste batzuek, agian, gauza gehiegi dituzte jada euren buruan edo bizitzan, gai honi ere heldu behar izateko.

Behin ikerketa prozesua amaituta eta emaitzak kolektiboari edo asanbladari aurkeztuta, ondoeza senti dezakete ikerketa taldean parte hartzeko gonbita jaso ez duten pertsonak. Hori txarto kudeatzea afera gatazkatsua suerta daiteke.

Paranoia

Espazioak, batzarrak, kolektiboak edota zure bizitza polizia infiltratu batekin partekatzen ari zarela pentsatzeak beldurrari eta paranoiari bidea eman diezaieke. Ohiko sintomak izan daitezke bazter guztietan espioiak ikustea edo une jakin batean susmo txikiren bat eragin dezakeen zerbait egin duen edonor infiltratutzat jotzea. Kontuz ibili behar dugu horrekin. Gauza askok eragin dezakete egoera hauetan, baina komeni da beldurrari amore ez ematea eta ganorazko ikerketa bat aurrera eramaten saiatzea. Paranoiak ez du laguntzen, prozesua nahasi besterik ez baitu egiten.

Susmoak dituen jendearekin edo hauek paranoia eragiten dioten jendearekin espazioak edo kolektiboak partekatzen baditugu, oso garrantzitsua da entzuten eta ulertzen diegula sentiaraztea. Galde iezaiezue, kontu handiz, zer pentsatzen duten edo zer beldur duten. Entzun iezaiezue zintzotasunez, baina, era berean, zuhurtasunez. Egiozue aurre edozein ezadostasuni errespetuz, eta kontuan har ezazue balitekeela pertsona horiek paranoiarik ez izatea, kezka larriak baizik.

Aintzat hartu beharreko beste alderdi bat paranoia “segurtasunaren kontzientziaz” mozorrotzen denean ematen da. Arriskuak gauzak egiten jarraitzeko onargarria den mailara arte murriztean datza segurtasuna; paranoia, berriz, ezer egitea galaraziz kontroletik ihes egiten duenean ematen da, garaiezinak diruditen estatu eta poliziarekiko beldur orokorra geure egiten dugunean.

Guk proposatzen ditugun galderek paranoia neurri batean arintzen laguntzen dute, ikerketa egiaztagarriaren eta akonpainamenduaren bidez. Lagungarria gertatzen da geure buruari zer dakigun eta zeren beldur garen galdetzea, baita datu

errealak oinarritzat hartzea ere, infiltratuak informazio objektibotik abiatuta ezagutzera emateko, gure beldurrak alde batera utzita. Arriskuak murrizten saiatu behar dugu, gure jarduera politikoarekin jarraitu ahal izateko.

Gakoa zuen kolektiboaren nolakotasuna aztertzean datza, zenbateraino nahi dugun irekia edo itxia izatea, zer helburu ditugun eta, analisi horien arabera, helburuei egokituriko eta denok eroso sentitzeko moduko segurtasun protokoloak ezartzea.

Amaierako gogoetak

Ironikoki, prozesu on bati jarraitzen dion ikerketa inspiratzailea eta indargarria izan daiteke, nahiz eta infiltratu bat aurkitzea beti den, gutxienez, desatsegina. Eskuliburu honetan bildutako materiala mota honetako zenbait prozesutatik eta prozesu horretako parte-hartzaileengandik atera da. Kasu batzuetan, taldeak sendotuta atera ziren, nahiz eta orain arte egin dugun eta oraindik egiten dihardugun bidea korapilatsua izan.

Dokumentu hau idaztean, gure xedea ez da paranoia areagotzea, arintzea baizik. Sarritan gure etsaiei lagundu besterik egiten ez dieten zurrumurruetan eta espekulazioetan oinarritutako salaketak egiten dira. Ikerketa sakonak burutzea ahalbidetuko dizuen zenbait tresna eta teknika eskaintzen saiatu gara, zurrumurru eta jardunbide desegokiekin bukatzeko eta, era berean, geu indartzeko.

Nahiz eta poliziak eta estatuak antolatutako langile klaseari oinaze sakona eraginda indar osoz eraso diguten, ez gaituzte suntsitu. Ezer egiterik ez dugula pentsarazten digun fatalismoari men egiteak etsaiak irabaztea ahalbidetzen du. Oraindik ere gauza asko egin ditzakegu, ortzi-muga asko geratzen zaizkigu borrokatzeke eta gudu asko egiteke.

Konponbideak aurkitu ahala, taktikak aldatu, egoerari egokitu eta moldatu egingo dira, baina garrantzitsuenak borroka politikoari ekitera eraman gintuen hori eta lortu nahi ditugun helburu emantzipatzaileak dira.

Gaur egun, badakigu, halaber, infiltratuak baliatzeak ezusteko albo-ondorioak ere badituela, hala nola, kasu judizialak artxibatzea edo zenbait ekintza jakini zeharka laguntzea. Badakigu kasu

batzuetan polizia infiltratu baten presentziak militanteak babesteko aukera eman duela. Izan ere, nahiz eta agenteak informazio jakin bat eduki, ezin zuen hori iradoki bere jardueraren bidez, agerian geratzeko beldurragatik edo kausa judizialetan militantziako nortasun faltsuarekin murgilduta egoteagatik.

Azkenik, maiz egin ohi digute galdera hau: nola erakarri jende berria gure antolakundeetara? Nola uztartu irekitasuna eta segurtasuna? Lehen esan bezala, ez dago erantzun bakar bat. Kolektibo bakoitzak bere beharrianak eta lehentasunak izango ditu. Garrantzitsuena hasieratik antolakundearen asmoei erantzuten dien kultura sortzean datza, eta honi eustean. Ez izan galdetzeko beldurrik, baina zintzoak izan galderen zergatiak azaltzean. Segurtasun edo zuhurtzia maila handiagoa behar duzuela uste baduzue, zehaztu itzazue zeintzuk diren aurre egin behar diezuen mehatxu zehatzak eta planifikatu nola heldu horiei, arriskua murrizteko. Erabateko segurtasuna ez da existitzen, baina beti egongo dira konponbideak aurkitzeko formak.

Estatuak diru asko inberti dezake gu geldiarazten saiatzeko, baina milaka ekintza burutu dira. Antolakunde ugari babes neurriak hartzen ari dira, euren funtzionamenduan arrakasta izaten ari direlarik. Horrek argi erakusten du seriotasunez jartzen garenean, haiek baino argiagoak izan gaitzkeela.

IKERKETA EGITEKO MATERIALA

Kasu bakoitzaren QRa

Atal honi heldu aurretik, hedabideetan aurkitutako kasuei buruz hedabideetan argitaratutako artikuluak irakurtzearen garrantzia azpimarratzea gustatuko litzaiuke. Hain zuzen ere, lehenengoak irakurri ostean, zenbait patroi komun aurkitu genituen, eta haietako asko bat zetozen pertsona susmagarriekin. Informazio hori zentralizatzeko, zuzenean artikulura eramango zaituzten QR kodea erantsi dizuegu.

Carlos Pérez Moreno

María Ángeles Gómez Armendáriz

Ignacio José Enseñat Guerra

Daniel Hermoso Pérez

María Victoria Canillas Sánchez

Ramón Muñoz Fernández

Sergio Gigirey Amado

Lucía Rodríguez de Ves

María Isern Torres

Lanerako 17 galderak

1. Ez dauka aurrekaririk bizitzan? Errotze falta

Oro har, bizitzako aurrekari gutxi izan ohi du infiltratuak. Maiz, "historia" bat izaten du: nongoak diren eta zergatik alde egin zuten. Xehetasun gutxi ematen dute, eta oso lotura gutxi daude bere aurretiko munduaren eta bere mundu militantearen artean. Ez da ohikoa infiltratuen "aurretiko" bizitzako lagunekin topo egitea edo argazkiak ikustea, nahiz eta susmagarriak haiei buruz hitz egin edo haiek bisitatzeraz doala esan. Infiltrazioetarako espresuki sorturiko nortasunak izaten direnez, ez dute iraganik edukitzen eta ez dugu aurkituko hari buruzko ezer inongo erregistrotan edo Interneten (salbu eta infiltrazioa hasita zegoela sortutakoak, adibidez, infiltratuak izena eman duen kirol jarduerenak edo unibertsitateko matrikulenak).

Testu hau idazteko oinarritzat hartu ditugun kasu gehienetan, infiltratuaren jatorrizko hiri ez zetorren bat infiltrazio hiriarekin. Pentsatzen dugu inork ezagutu ez zitzan edo beren iragana errazago egiazta zedin ekiditeko izango dela (Sergio Santiagokoa zen, eta Madrilen infiltratu zen; Dani, Mallorcakoa, eta Bartzelonan infiltratua; María ere Mallorcakoa, eta Gironan infiltratua, etab.). Marianen kasua litzateke salbuespena: Aranjuezekoa zen, eta han egiten zuen bai bizimodu faltsua, bai erreala.

Sorterriaz bestelako hiri batera egindako lekualdatzea justifikatzeko, lanarekin edo ikasketekin loturiko arrazoiak ematen dituzte (ez da harritzekoa, arrazoi horiengatik lekualdatu ohi baita jende gehiena).

Oharra: Gironako kasuan, Mariák infiltratu zen espazioetako militanteei bere benetako senideak eta lagunak (estatuaren funtzionarioak ez zirenak) aurkeztu zizkiela egiaztatu da. Uste dugu bere historiari sendotasuna emateko eta mugitzen ari zen ingurune horren konfiantza irabazteko izango zela uste dugu. Nork hartuko dio susmo txarrik lagun/militante/bikotekide bati, haren ama eta lagunak ezagutzen badituzu? Horregatik, ikerketari begira garrantzitsua da pertsona, helbide, eta abarren xehetasun guztiak gogoratzea.

2. Bere ideia politikoak ia hutsalak dira edo gutxi garatuak?

Kasu gehienetan, infiltratuek zer esan txikia izan dute infiltratuta zeuden mugimenduaren politikari dagokionez. Besteek diotena entzuteko interesa erakutsi arren, ez dute ia ekarpenik egiten, eta, oro har, eztabaida horiek ekidin edo horietatik aldentzen dira. Aldiz, logistikarako, diruzaintzarako, batzarretara joateko, ekintzetarako, eta abarretarako “militante eredugarriak” izaten dira. Interesa erakusten dutenean, azalekoa izan ohi da, edo entzute aktiboko jarrera hartzen dute, ikaskuntza modura. Haien liburuak edo erreferentziazko materialak sakontasun eta garapen urriko material estandar eta ezagunak izaten dira.

Ohartarazpena: orokorrean, mugimenduko kide askori aplika dakioke hori, baina ingurune jakin batzuetan nabarmenagoa da sakontasun falta hori.

3. Ezagutu al du inork haren familia?

Infiltratu batzuek ez dute inoiz beren familiari buruz hitz egiten; beste batzuek, berriz, asko. Hala ere, ez da suertatzen inoiz haiek ezagutzeko aukerarik; beti izaten da aitzakiaren bat. Infiltratuek argazkiak eta bestelako materialak erakuts ditzakete, beren familiako ustezko kideak existitzen direla erakusten dutenak, eta haiekin harreman estua dutela kontatu.

Beste batzuek abusuzko harremanei buruzko historiak asmatu dituzte (baita horiek erabili ere konfiantza sortzeko), baina koherentziarik izan gabe hitz egiten dute haiek ikustera doazen aldiei buruz. Batzuetan, familiako krisiak baliatzen dituzte, hala nola, aita larriki gaixo dutela, denbora luzez alde egiteko aitzakia gisa.

Eskuliburu honetan behin baino gehiagotan aipatu dugunez, badira patroik komun batzuk, baina baita salbuespenak ere. Kasu honetan, Gironako infiltratuak bere benetako familia eta lagunak aurkeztu zizkion bikotekideari. Are gehiago, lagunaren eta amaren benetako izenen eta lanbideen berri eman zion, eta amarekin benetan bizi zen etxera eramanez. Baina ez ziren elkarrekin egon, bakarrik behin. Polizia infiltratuaren amak telefono eta bideodeien bitartez paper aktiboa izan zuen infiltrazio guztian zehar.

Gainera, bere ingurunearekiko hurbilketarik egon gabe ere, baliteke infiltrazioan zehar aipatzen diren familia erreferentzia batzuk infiltratuaren benetako bizitzakoekin bat etortzea. Adibidez, Sergiok Santiagon suhiltzaile zebilen anai nagusia zuela esaten zuen, eta egia zen.

4. Bere lanagatik edo bizitza “pertsonalagatik” alde egin behar izaten du tarte luzeetan edo tarte labur askotan?

Dirudienez, infiltratu askok luzaroan alde egitera behartzen dituzten “lanak” dituzte, hainbat aste jarraian izateraino (udan, normalean). Lan edo alde egite horiek dirua eskurarazten zieten (adibidez, Sergioren kasuan, Galiziara joaten zenean familiarengana, bueltan esaten zuen amonak 500 euro eman zizkiola, eta, horrela, justifikatuta zeukan denbora batez langabezian egotea. Mariari dagokionez, bestalde, udan alde egiten zuen, Mallorcako itsas klubean era trinkoan lan egitera zihoala esanez, horrela ekonomikoki mantendu ahal izateko).

5. Badirudi haren etxean ez dela inor bizi?

Salbuespenak salbuespen, ezaugarri komuna izaten da infiltratuen etxeak ez zirela abegikorrak edo ez zirudiela haietan inor bizi zenik.

“Militante politikoaren” itxura emateko zenbait material zeuden era neurtuan kokatuta etxean. Eta oso agerikoa zen “ukitu pertsonalik” eza edo jabetza materialen falta. Horren adibide argia dugu Carlosena: ez zuen ia apaingarririk, eta etxe hartan inor bizi ez zelako sentiazioa ematen zuen, iturritik ur marroia ateratzen zitzaion. Mariaren kasuan ere, hiru urtez bizi izan zen apartamentu turistiko batean, koadro bakar bat ere aldatu gabe; apartamentu turistiko izandako hura alokatzeko ohiko etxebizitza bilakatu zuten une horretan, COVIDaren garaian turistarik ez zegoela eta.

Infiltratuek beti izaten dute bizi diren edo bizi direla dioten etxeak lortzeko “zorte” puntua: “osabaren” pisua da, “amaren lagun batena”, “ugazabak merke alokatzen dio”, etab.

Hala ere, badira kasu batzuk, non infiltratuak ez baitzuen sekula inor eraman ustez bizi zen etxera edo ez baitzion sekula inori erakutsi.

Helbide zehatza jakinez gero, interesgarria da etxebizitzaren nota sinplea ateratzea, haritik ten egiten hasteko.

6. Zein da militantziara edo bere inguruetara jotzeko duen modua?

Infiltratuak kolektibo politikora jotzeko garaian kontatzen duen esperientziaz edo lehen kontaktuaz ari gara galdera honetan. Kasu gehienak toki irekian egiten ziren eta eduki politiko mugatua zuten ekintzetan izan dira: elikagai bankuak, herri gimnasioak, irakurketa feministako taldea... Horrek “berme” modura balio die, gune politizatuagoetan militatzen hasteko. Konfiantza handiagoa ematen du, sekula ezertan jardun ez duzula esateak baino. Funtsezkoa da susmagarria lehen aldiz agertzen den une eta toki zehatza kokatzea.

7. Ba al dute gidatzeko aparteko trebetasunik edo baimen guztiak dituen gidabaimenik?

Infiltratu askoren kasuetan aipatzen da jende arruntak baino trebetasun handiagoa zutela gidatzeko, eta ez da harritzekoa, polizia nazionala izateko eskakizunak kontuan hartuta.

Oharra: Galdera hau bereziki Erresuma Batuaren testuinguruari dagokio. Izan ere, talde polizial eta militarretan ibilbide eta esperientzia luzea zuten agenteak ziren infiltratuak, bertan garatzen zituztelarik gidatzeko trebetasun hauek. Gure gaur egungo testuinguruan, beste profil bati erantzuten diote infiltratuek (graduatu berri diren agenteak), eta, beraz, baliteke halako trebetasunik ez izatea, baina benetako nortasunean gutxienez kotxea gidatzeko gidabaimena izango dute, polizia nazional izateko oposizioetarako ezinbesteko baldintza baita. Sergiok, adibidez, ibilgailu guztietarako gidabaimenak zituen, eta kamioiak edo furgonetak gidatzea eskatzen zuten logistikako zeregin asko egiteko balio izan zion horrek.

8. Zein da bere jarrera edo izaera?

Askotan aipatu ohi da infiltratuak atseginak, jatorrak eta adeitsuak direla. Prest agertu ohi dira ahal duten guztian laguntzeko.

Adostasunera iristeko joera izaten dute eta edozein eztabaida saihestu ohi dute (propioa nahiz besteena).

Gehienak oso pertsona enpatikoak nahiz abegitsuak izaten dira, eta gaitasun handia dute beren ingurukoen emozioak, gatazkak eta krisi pertsonalak ulertzeko zein kudeatzeko. Entzuteko eta babes emozionala emateko eskaini ohi dute euren burua, baina, betiere, zuhurtziaz, bestearen intimitatea urratu gabe.

Horrek ez du esan nahi gatazketan posizionatzeko bestelako estrategiarik baliatu ez dutenik une jakin batzuetan, nagusiek hala gomendatzen dietelako.

9. Diru arazoak dituzte?

Askotan, prest egoten dira jendeari diruz laguntzeko, adibidez, gasolinaren gastuak ez kobratuz edo jan-edanak eta errondak ordainduz. Batzuetan, gastuak jada ordainduta daudela argudiatzen dute, esaterako, bere lanaren bidez.

Oro har, ez dira xahutzeaz harrotzen. Are gehiago, beren egoera ekonomikoaz kexa daitezke edo gastuekin arduratsuak izan behar diren itxura egin, arretarik ez deitzeko. Baina, hala ere, badirudi dirua beti izan ohi dutela eskuragarri.

10. Pertsona klabeengan edo pertsona horien ingurukoengan ardazten dituzte beren harremanak?

Ohikoa da talde batean sartzen direnean pertsona klabearengana “zuzentzea” eta haiekiko oso hurbilekoa bihurtzea, pertsonalki nahiz militantzian. Horren eraginez, askotan, “X-ren konfiantzazko pertsona” balira bezala ikusten ditugu kanpotik. Hori baliagarria zaie bai jomugatzat duten pertsonarengana hurbiltzeko, baita informazioa lortzeko zein horrela balizko susmoak deuseztatzeko edo antolakundean sinesgarritasuna irabazten joateko.

11. Gauza bitxi edo kontraesankorrik antzeman al duzue?

Gure ikerketetan, agertuz gero arreta jartzea merezi duten zenbait ezaugarri bereizgarri aurkitu ditugu:

- Ezagutzen ditugun dokumentuekin bat ez datozen agiriak izatea (batzuetan, azalpen erraza izaten du; ez da beti justifikaziorik gabeko gertaera izaten).

- Benetako sare sozialak: hein handi batean, horrela geratu zen agerian Mavi. Granadako balleteko eskola batean zebilela esaten zuen, eta eman zuen izena Almeriako bere benetako sorterriko eskola batena zen. Haren benetako sare sozialak topatu zituzten, eta benetako abizenak eta abizen faltsuak ez zetozen bat. Maríak aplikazio jakin baten bidez txakurrak zaintzeko zerbitzuak eskaini zituela azaldu zuen. Profil hau benetan existitu zen. Gerora, bere benetako nortasuna argitara emateko aukera eman zuen, eta bere benetako helbidea lortzeko beta eman.

- Aipatzen dituen trebetasunak ez izatea, batez ere lanpostuari dagozkionak. Edo interes handikoa duela dioen gai bati buruz ezagutza handirik ez izatea. Bestalde, Ramónek eta Mavik esaten zuten ez zutela lehenago arte martzialik landu, eta haien hasierako eskoletan harridura sortu zuten, hain zuzen ere, horiei buruzko ezagutza sakona zutela nabari zelako.

- Entrenatuta daudela erakusten duten erreakzioak izatea ezusteko egoeretan. Infiltratuek eguneko 24 orduetan lantalde bat dutela atzean egiaztatu da, eta gailu elektronikoetako (erloju, mugikor, ordenagailu eta abarretako) mikrofonoen bidez monitorizatuta dauzkatela. Egoera batzuetan, infiltratua zegoen tokian zarata handia zegoenez eta haren taldeak ezin zuenez jakin zer gertatzen ari zen, hurbileneko patruilari abisatu izan diote, “ohiko kontrola” egiteko aitzakiarekin han agertzeko eta zer gertatzen zen jakiteko, susmorik piztu gabe. Gainera, zenbait kasutan infiltratuak bizi ziren eraikin bereko beste etxebizitza batzuetan poliziak zeudela ikusi da, eta hala izan ez den beste kasu batzuetan, polizia nazionalaren komisaria bat zegoen infiltratuaren etxetik hurbil.

- Informazioaren kontrol galerarekiko edo ezusteko egoeren ziurgabetasunarekiko, azken orduko aldaketekiko, plan inprobisatuekiko, eta abarreko gehiegizko kezka erakusten du, baina, era berean, disimulatua. Kontrol galerak gutako askori sorraraziko digu urduritasuna, baina, hala ere, ikerketan zehar kontuan hartzeko xehetasunetako bat izan daiteke.

- Ramónekin militatzen zuten Valentziako kideen kasuan, haren profil militantea kontuan hartuta, erabat deigarria suertatu zitzaien bekainak depilatzea.

12. Izan da kasu judizial bitxirik edo poliziak interes handirik erakutsi ez duenik?

Batzuetan, agente ezkutuak kasu judizialetatik aparte utzi dituzte, modu ulergaitzean. Sergioren kasuan, gutxienez, bi aldiz gertatu zen, eta beste behin Carlosen kasuan. Gainerakooi ere ez zitzaizkigun inoiz ailegatu salaketak eta, kasualitatez, ezin daiteke eskuratu kausaren artxiboa argudiatzen duen agiria ere.

Edo baliteke poliziak infiltratua sartuta zegoen tartean zuen antolakundearekiko interes falta eduki izana, edo jendea atxilotua ez izatea, hala izango zela zirudienean. Orain badakigu infiltrazioaren arduradunek ez ikusiarena egiten zutela legez kanpoko ekintzen aurrean eta ekintza gertatzen zen tokitik alde egiten zutela, inor atxilotu behar ez izateko.

Ohartarazpena: kontrakoa ere gerta daiteke.

13. Bat-batean desagertu da eta kontaktu oro ekidin du? (ERAUZTEA)

Galdera hau atal oso bat izan daiteke. Izan ere, balizko polizia infiltrazio bat ikertzen dabiltzanek kontuan hartu beharreko alderdietako bat da “irteerako estrategia” edo “erauztea”. Ezagutzen ditugun kasu guztietan, infiltratuek zenbait urtetako “lana” bete dute (Batzuek gutxiago iraun dute, harrapatu egin dituztelako, adibidez, Mavi. Beste batzuek, berriz, gehiago. Esaterako, Sergiok 7 urte iraun zuen, eta Marianek 35 urtera arte). Eta horren ostean, modu latzean bat-batean alde egin dute (lan bat atera zaie, senide bat larriki gaixo dago, etab.).

Nahiko argigarria da ikustea nola erabiltzen diren behin eta berriz bi estrategia hauek, kasu batzuetan biak batera:

a) Lan aldaketa

b) Senide baten gaixotasun larria (Hainbat kasutan erabili da aitzakia hau. Adibidez, Mariak esan zuen aitak minbizi larria zuela, nahiz eta sendatzeko itxaropenaren pronostikoa izan. Militan-

teekiko enpatia sendotzeko ez ezik, ingurunetik pixkanaka ateratzeko ere balio izan zion egoera hark).

Eta, are garrantzitsuagoa dena, erabat desagertzen dira beren bizitza militantetik. Bizitza sozialari dagokionez, kontaktu isolaturen bat mantentzen dute, ia beti online. Esaterako, Carlosek eta Sergiok aktibo mantentzen zuten beren nortasun faltsuaren telefonoa “deskonektatu” zirenetik hilabete asko igarota, baita bi urte pasatu arte ere. Mariak online kontaktu estuagoa izan zuen. Uste dugu garai batean infiltratuta egon ziren inguruarekiko haria ez etetearren izan zela, unerren batean itzultzea beharrezkoa balitz.

Atal honetan, oso adierazgarriak diren bi alderdi daude, zuen prozesuetan arreta osoa jarri behar diezuenak:

- ***Txandak eta mugimenduak:*** kasu batzuetan ikusi dugunez, infiltratuen artean txandak egiten dituzte. Adibidez, Carlos eta Lucía Sergiok utzitako tokia betetzeko sartu ziren, honek parte hartzen zuen bi antolakundeetatik alde egin zuenean. Badakigu, halaber, beste kasu batzuetan infiltratuak ireki ziela bidea txanda hartu ziotenei, baina oraindik ez daukagu horri buruz gehiago esaterik. Mugimenduei dagokienez, kontuan hartzekoa da mugituz joan daitezkeela, baita susmoen ondorioz nonbaitetik kanporatu badituzte ere, nahiz eta susmo horiek argitara eman ez. Carlosena dugu mugimenduari loturiko adibideetako bat: Vallecás ingurura mugitu behar izan zuen, bera infiltratuta zegoen gazte taldea desegin zelako. Era berean, aipatzekoak dira Ignacio José eta Ramónnak ere: antolakunde eta espazio bat baino gehiagotan parte hartu zuten aldi berean.

- ***Harrapatzen dituztenean izaten dituzten erreakzioak:*** begi bistakoa dirudien arren, deskubritutako infiltratu gehien-gehienek ez du aitortu infiltratuak zirenik. Ez albistea argitaratu aurretik beraiekin harremanetan jarri zen prentsaren aurrean, ezta orotariko egoeretan beraien “kide” eta “lagun” zirenen aurrean ere. Ukatu egin dute, nahiz eta frogak irmoak eduki, hala nola, haiek poliziaz jantzita ageri ziren argazki edo bideoak. Poliziaren protokoloa izango dela pentsatzen dugu, jada sortutakoa baino are min handiagoa eraginez. Salbuespen bakarra Mariaren kasua izan da: bideodei baten bidez

aitortu zuen polizia zela. Gainera, behin kargu zina eginda komisaria batetik berarekin harremanetan nola jarri ziren ere azaldu zuen. Are gehiago, infiltratutako polizia gehiago zeudela aitortu zuen, besteak beste, Malagan, Salamancan eta Granadan.

14. Sare sozialak

Aurkitu dugun beste patroï komunetako bat infiltratuek erabiltzen dituzten sare sozialak infiltrazioa hasi baino denbora gutxi lehenago sortzen dituztela da. Susmo bat ikertzeko garaian, oso esanguratsua da sare sozialen arloa. Noiz sortu diren begiratu ez ezik, zer jarraitzaile/lagun dituzten ere aztertu behar da, bitxia baita ezagutu berri duen jendea baino ez edukitzea eta iraganeko inor ez egotea (1go galderako errotze faltarekin lotua). Instagramen erabiltzaile izena zenbat bider aldatu duen ere ikus daiteke.

Jakina, eta patroï komun guztiekin gertatzen den bezala, infiltratua ez den pertsona batek ere arrazoi onak izan ditzake aurretik sare sozialik ez edukitzeko eta sareak une jakin batean sortzeko, edo iragana alde batera uzteko nahiz garai bateko lagunik ez izateko... Hala eta guztiz ere, kontuan hartzeko moduko datua da.

15. Argazkiak

Oro har, infiltratuek ez dute argazkietan atera nahi izaten, ez banaka, ez taldean. Halaber, ez dute gustuko beren argazkiak edo beren senideenak eta iraganari buruzkoak partekatzea. Dena den, beti baliatzen dituzte egoera konplexu eta problematikoak bezalako arrazoiak, jarrera hori justifikatzeko.

Zenbait kasutan (Sergio, María...), infiltratuek militanteen argazki ugari lortu dituztela egiaztatu da, “txantxak” edo “memeak” egiteko aitzakiarekin edo erabateko konfiantza dagoen testuinguru batean aisialdian izandako topaketen edo uneen oroigarritzat nahi zituela argudiatuta.

Era berean, infiltratuek euren artean argazkiak partekatzen dituztela ere egiaztatu da, elkarri babesa emateko eta bidea errazteko asmoz. Horren adibide dira Ignacio José eta Daniren kasuak. Polizia bakoitzaren banakako historian azaldu bezala, Bartzelonan infiltratuta zeuden biak, eta promozio berekoak ziren,

María eta Ramón bezala. Bada, poliziak anaiak balira bezala planifikatu zituen lehenengo bien nortasun faltsuak (bata Daniel Hernández Pons eta bestea Marc Hernández Pons). Horrela, unerren batean bietako batek susmo txarrik sortuz gero, bata bestearen erreferentzia eman zezakeen, berme gisa.

16. COVIDa

- Ikertzen ari zareten pertsona hori militatzen zebilen pandemia hasi zen garaian? Zer jokabide izan zuen?

Egiaztatu dugunez, pandemiaren hasieran infiltratuta zeuden poliziak beren sorterrietara itzuli ziren, kasualitatez, alarma egoera ezarri baino egun batzuk lehenago. Bakoitzak bere aitzakia jarri zuen.

- Ikertzen ari zareten pertsonak COVIDaren txertoren bat jarrita al dauka? Hala bada, erakustea eska diezaiokezue.

Orobat egiaztatu dugu infiltratuek ez dutela sekula dokumentu hori erakutsi (bakarren batek txertoen kontra zegoela ere esan zuen, eta hori ez da hain gauza arraroa gure inguruetan). Hortaz, agiri digitala (COVID pasaporte) eskatzen badiozue, ematen duen azalpenaren arabera edo edukitzen duen erreakzioaren arabera, susmatzeko zantzu bat eta tira egiteko hari bat izan liteke.

17. Telefono mugikorrak

Beste alderdi aipagarri eta garrantzitsu bat dira infiltratuek erabiltzen dituzten telefono mugikorrak. Promozio bereko infiltratuek bat datozen aurrez ordaindutako txartelen bidez erositako telefono zenbakiak dauzkatela berretsi dugu. Adibidez, María, Dani, Ignacio José eta Ramón promozio berekoak ziren, eta 631 zenbakiez hasten ziren beren telefono zenbakiak. Lucía eta Carlos ere promozio berekoak ziren, eta 604209458 eta 604209448 ziren haien telefonoak. Sergiorena, berriz, 654 zenbakiez hasten zen, eta Marianena, 650 zenbakiez.

Informazio hori baliagarria izan daiteke egiten ari zareten ikerketaren batean egiaztapenak egiteko.

Garrantzizko datuak

- ***Izen bera dute*** benetako nortasunean eta nortasun faltsuan (Horretan salbuespena dira Marc, benetako izenez Ignacio José baita, eta Marta, benetako izenez María Ángeles edo Marian). Izen elkartua jarri ohi diete (Adibidez, Sergio benetako izena eta Sergio Manuel, faltsua; Lucía eta María Lucía, Carlos eta Juan Carlos...)

- ***OSO GARRANTZIZKOA***→ Jaiotza-data bera dute benetako nortasunean eta nortasun faltsuan.

- ***Beren benetako izena*** BOEn agertzen da, eta, 2022ra arte, NANA ere bai. Datuen babesari buruzko legea dela eta, orain ez da NANik agertzen, eta horrek pixka bat zaildu egiten du ikerketa.

- Polizia gisa graduatu eta hilabete gutxira ***hasten dira infiltratzen***. Hortaz, dagokion urteko BOEa da begiratu beharrekoa (Adibidez, Sergio 2014ko maiatzean graduatu zen, eta urte hartan bertan agertu zen Moratalazen).

- Urtebete pasatxo egiten dute Ávilako akademian. Beraz, ***kontuan hartzeko datua da*** hori ere, norbaiten gaineko susmorik izanez gero (susmagarriaren adinari buruz).

- Infiltratzen diren ia unean bertan sortuak dira ***beren sare sozial faltsuak***.

- Ávilako akademiatik irteten direnen graduazioen eta praktiken ***bideoak eta argazkiak*** (Youtuben, Interneteko berrietan, etab.). Horrela harrapatu zuten, esaterako, Sergio.

- Benetako nortasun bat eta ikertzen ari garen nortasun faltsu bat kontrastatzeko ia behin betikoa modua-da datuetara jotzeko aukera duen konfiantzazko pertsonaren batengana joatea (adibidez, osasun arloko langileengana), nortasun faltsuaren eta benetako nortasunaren ***jaiotza-datak*** bat datozela egiazta dezan.

- ***Ohar sinpleak*** → Tresna horren bidez egiazta daiteke etxebizitza edo lokal baten jabea nor den: susmagarria bizi den helbidea baldin badakizue, etxebizitzaren ohar sinplea atera daiteke, pisuaren jabea nor den egiaztatzeko eta jakiteko bat datorren ikertutako pertsonak kontatutako historiarekin.

- ***Ikasketak*** → Orain arte azalera ateratako kasuetan egiaztatu da infiltratu batzuk beren nortasun faltsuekin matrikulatu zirela unibertsitatean, eta bi, gutxienez, Sergio eta Lucía, benetako

nortasunarekin, jada infiltratuta zeuden garaian (inspektore kargurako barne oposizioetara aurkeztu ahal izateko, Sergioren kasuan). Carlos eta Danirena dugu beste adibide bat; biek egin zituzten, ustez, Lanbide Heziketako ikasketak, hain zuzen ere, aire girotuko gailuen mantentze eta konponketakoak.

- **NANaren bidezko (edo beste edozein daturen bidezko) bilaketa egitea, komatxoak erabiliz** Infiltratuaren benetako NANA edo NAN faltsua bilatzailean komatxo tartean idatzita, informazio hori zehazki erakusten duten emaitzak agertuko dira. Adibidez, bilaketa horren bidez jakin ahal izan genuen Sergiok Zuzenbideko gradua atera zuela UNEDen, infiltratuta zegoen bitartean.

- **Lokalizazioaren oharra** → Jabetza Erregistroak jaulkitako agiria da. Bertan pertsona batek Jabetza Erregistroan jabetza edo finka baten inguruko eskubideak jasota badituen azaltzen da. Horrela jakin daiteke, esaterako, infiltratuak bere benetako nortasunarekin zer jabetza duen eta haren etxearen/etxeen helbidea, BOEren bidez publikoak baitira haren izen-abizenak eta NANA.

- **Ibilgailu baten titulartasunaren arabera bilaketa** → Izapide hau online egin daiteke, eta aski da ibilgailuaren matrikula jakitea. Adibidez, Marianen kasuan, bagenuen hark noizbait erabilitako ibilgailuaren matrikula, eta ibilgailuaren titulartasunaren bidez lortutako informazio horri esker egiaztatu ahal izan zen haren benetako nortasuna.

- **Argazkien peritua** → Infiltratuaren argazki ezberdinen bidez, batzuk bere benetako bizitzakoak eta beste batzuk bizitza faltsukoak, perituak pertsona bera dela egiaztatu dezake. Horrela jardun dute El Salto eta La Directa hedabideek kasu batzuetan.

- **Euren benetako nortasunen sare sozialak** → Kasu askotan, harrigarria dirudien arren, askok daukaten zigorgabetasun sententziaren ondorioz, aipatu ditugun infiltratuek eta hauek aipatutako pertsonak kontuak dauzkate sare sozialetan (Twitter, Instagram, Facebook...).

Datu horiek guztiak ikerketaren abiapuntua ezartzeko lagungarriak izan daitezke. Adibidez, infiltratzen hasi zen data zehazki baldin badakigu eta kontuan hartuta bi nortasunetarako

izen bera erabili ohi dutela gehienetan, BOEn bilaketa bat egin dezakegu, eta izen hori duten zerrendako izen guztiak iragazi. Asko eta asko berehala baztertu ahal izango ditugu, sare sozialei so eginda.

Edo susmagarriaren jaioteguna zehatz-mehatz zein den baldin badakigu eta datuak eskuragarri dituen konfiantzazko norbait ezagutzen baldin badugu, jaiotza-datak bat datozen egiazta dezakegu. Haren ustezko bizitokiaren helbide zehatza jakinik, ohar sinplea ateraz edo jabearen kontakizuna lortuz gero, hari mutur horretatik tira egin dezakegu historiak egiaztatzeko. Edo toki jakin batean lan egiten duela esaten badu, hala den ala ez egiazta dezakegu, ahal bezain modu diskretuan jardunez, betiere.

Youtuben eta Interneten, karrerako funtzionario izendatutako poliziek zin egiten duten ekitaldien bideoak eta argazkiak daude, baita dagokien hirian praktikak egiten hasten direnekoak ere. Azken urteetan promozioak izugarri handiak izan badira ere (2.000-3.000 lagun), baliteke zortea izatea eta susmagarria aurkitzea. Hala gertatu zen, adibidez, Sergioren kasuan. Sare sozialak benetako nortasunarekin dituztenek, inpunitatearen konfiantzaz, guk haietara inolaz iristerik izango ez bagenu bezala jokutzen dute. Carlosen kasuan, kasua bideratzen lagundu zuten egiaztapenetako bat haren Instagram kontua aurkitzea izan zen, bere herriko udaletxearen jarraitzaile zelako.

Azken batean, infiltratuaren nortasun faltsuari buruzko gutxieneko informazioen bat edukita, pista asko eta asko dauzkagu ikertzeko. Baliagarria da informazio hori militantzia aurreko aldian lortzea, adibidez. Gure zeregina ez da detektibe pribatuen modura aritzea, jakina, baina aldi horretako zenbat eta informazio gehiago lortu (izen-abizenak, telefonoa, ikasketak, lantokia, aurretiko militantziak, sorterrria, sare sozialak, helbidea, etab.), orduan eta errazagoa izango da etorkizunean ikerketa egitea, horretarako beharra suertatuz gero. Dena den, jende berria ezagutzea sozializaziorako oinarritzko alderdia izan beharko litzateke, eta ez hainbeste (edo ez bakarrik) segurtasunari lotua.

Aurremilitantzia aldia antolatzeko eta osotzeko balizko iragazki erabilgarriak (halere, huts egin dezaketenak)

Ikerketa prozesuari buruzko amaierako gogoetetan azaldu bezala, ez dago % 100eko ziurtasunik edukitzerik, eta antolakunde bakoitzak horrekin lotuta dituen premiak eta lehentasunak finkatu beharko ditu, beren lan egiteko moduaren, helburuen eta abarren arabera. Ideia hauekin ez dugu sustatu nahi, inolaz ere, paranoiarik, ezta espazio guztiek nahitaez ideia hauek aplikatu behar izatea ere. Esan bezala, antolakunde bakoitzak erabakiko du. Hauek dira bizi izan ditugun esperientzietan oinarrituta ematen ditugun aholkuak:

- ***Lan-ibilbidea*** eskatzea, agiria prestatzeko tarterik eman gabe (momentuan bertan eskura daiteke, SMS bidez iristen den kodea besterik ez baita behar).

- ***Jaiotza-agiria*** eskatzea: kasu honetan, bi egoera gerta daitezke.

Lehena, ikertuak ez jakitea ikerketapean dagoela eta guk jaiotza-agiria eskatzea, bera jakitun izan gabe. Berez, interesdunak besterik ezin du eskatu, baina haren oinarritzko datuak edukita (izen-abizenak eta NANA), eska dezakezue.

Bigarrena, berriz, infiltrazioak ekiditeko metodo gisa erabili liteke: militante berriari jaiotza-agiriaren eskaera egiteko galdegingo diogu, taldekide gehiagoren aurrean. Kontakturako datuetan, ordea, zuen datuak jarri beharko dituzue, agiria zuoi iristeko, hari beharrean. Emailaz nahiz posta arruntez jaso dezakezue.

Sergioren, Daniren, Marianen eta Carlosen kasuetan, haien jaiotza-agiria eskatzean Erregistro Zibilak ezezko erantzuna ematen duela egiaztatu dugu; alegia, EZ DIRA EXISTITZEN, ez dute jaiotza-agiririk. Esparru horretan, alde handia dugu Erresuma Batuarekiko, han hildako haurrengandik lortzen zituzten euren nortasun faltsuak infiltratuek.

- Oro har, lor dezakezuela bururatzen zaizuen ***edozein agiri ofizial*** balia dezakezue, ikertzen ari zareten pertsonak horren berri izan gabe edo, txarren-txarrean, hark jakinda ere lor dezakezuen, baina, betiere, denboraren kontrola zuen esku gonda.

Ba al dago marra gorririk?

Orain arte argitara atera diren kasuek aukera ematen digute polizia infiltratuak egiten zuenari edo ez zuenari buruzko mito edo marra gorriak ezabatzeko.

Konturatu gara gutako askok infiltratuek jokabide kode bat dutela eta sekula egingo ez lituzketen gauza batzuk daudela uste genuela. Gauza horietako batzuk aipatu nahi ditugu, noraino irits daitezkeen konturatzeko eta argi uzteko zergatik ez dugun ikerketaren aukera baztertu behar.

Batzuek ez zuten/genuen uste infiltratuek inoiz:

- Legez kanpoko ekintzarik egiten dutenik.
- Beren jomuga diren pertsonekin harreman sexual eta afektiborik izaten dutenik.
- Kontratupeko lanbiderik dutenik (infiltratuta dauden bitartean). Sergiok zenbait hilabete igaro zituen bere nortasun faltsuarekin bi enplegutuan lanean, seguru asko bere historiari sendotasuna emateko eta balizko susmoak isilarazteko.
- Ikasketak egiten dituztenik beren nortasun faltsuekin zein benetakoekin matrikulatuta.
- Benetako senide/lagunik aurkez diezaioketenik infiltratuta zeuden taldeko kideei.
- Polizia Nazionaletik kanpoko pertsonak eta zibilek infiltrazioan modu aktiboan parte har dezaketenik, infiltratuaren koartada sostengatzeko edo babesteko.
- Inolako dokumentu publikorik izan dezaketenik beren izen faltsuarekin (NANa, gidabaimena, gizarte segurantzaz, banku kontua, telefono zenbakia, alokairu kontratua...).
- Haien historiaren parte bat benetakoa denik (Gironako María eta haren familia edo lagunak, edo Sergio eta haren anaia suhiltzailea).
- "Rolloko" gauzak tatuatzen dituztenik, besteak beste, Danik edo Sergiok.
- Ligatzeko aplikazioak erabiltzen dituztenik, jomugatzat dituzten militanteengana edo inguruetara hurbiltzeko.
- Kideen lagin biologikoak biltzen dituztenik, haien baimenik gabe, baita proba biometrikoak ere.

- Enpresen nomina faltsuak izan ditzaketenik, bizi diren etxebizitzaren alokairu kontratuatarako; poliziak faltsutu izan dituela egiaztatu dugu (enpresa horien baimenik gabe).

Jakin badakigu polizia infiltratuek gauza horiek guztiak egin dituztela, eta, ziurrenik, ez ditugu jakingo beste hainbeste.

Ondorioak

Aipatutako kasu horiekin bat datorren historia duen norbait topatzeak ez du esan nahi norbait hori infiltratu bat denik ezinbestean. Zuen susmoek ikerketan sakontzea arrazoitzen dutela esan nahi du, besterik ez. Aipatu dugunez, eskuliburu hau gida bat da, abiapuntu bat, ez kasu bat frogatzeko modua, ezta formula magikoa ere.

Espainiako estatuko eta Erresuma Batuko kasuen artean ezaugarri komunak aurkitu baditugu ere, horrek ez du esan nahi orain arte egiaztatzerik izan ez den kasu gehiago ez daudenik. Denborak aurrera egin ahala eta kasu gehiago agertu ahala eskuliburu hau eguneratzen jarraitzea da asmoa. Horregatik, garrantzitsua da, halaber, kasu guztien informazioa eta datuak gordetzea; lagungarria izan daiteke infiltrazio polizial bat osatzen duten puzzleko piezak osatzen jarraitzeko.

Infiltrazio polizialak tabutzat hartu izan dira historikoki, askotarikoak zein ezberdinak diren arrazoiengatik (lotsa, “ahultasuna”, egoera kudeatzeko ezintasuna, etab.). Horren ondorioz, orain arte ez da transmititu modu egokian gai honi buruzko esperientzia militantea. Are gehiago, ezin izan dira susmoen aurrean kudeaketa egokia egiteko edo infiltrazioak saihesteko tresna eta mekanismoak sortu. Horregatik azpimarratzen dugu, berriro ere, kasuak publiko egitearen, informazioa biltzearen, tresnak sortzearen eta ikasitakoa transmititzearen garrantzia.

Jakina, guztiz desagokia deritzogu susmo hutsetan oinarritutako zurrumurruak zabaltzeari, eta susmoak lehenbailehen seriotasunez ikertzea gomendatzen dugu. Berretsi gabeko zurrumurruak min handia egiten dute eta antolakundeak barnetik desagitea ekar dezakete, benetako infiltraziorik egon ala ez.

Garrantzitsua da gogoratzea, nahiz eta infiltratuen jarduteko moduan puntu komunak egon, badirela elkarren arteko alde handiak ere, besteak beste, ezarritako helburuen arabera, infiltratuko diren talde edo giro motaren arabera... Are gehiago, baliteke hasieran patroï jakin batzuei jarraitzea baina gero horiek aldatuz joatea, infiltrazioaren nondik norakoen arabera. Ez dezagun ahaztu lantalde oso bat dutela atzean, eta infiltratu batek egiten duen ia guztia zehatz-mehatz kalkulatuta dagoela eta ez dela haren ekimen indibidualaren emaitza.

Era berean, arrazoi asko ikusten ditugu jendea, infiltratua izan gabe, hemen aipatutako kategorien barruan sartzeko. Beraz, gure esparrua ez da hutsezina. Adibidez, arrazoi asko egon daitezke norberak bere familiarekin harremanik ez izateko edo jendea bolada batez desagertzeko. Nekea ere militanteak erretiratzeko arrazoi komuna izan ohi da.

Gainera, infiltrazio historia guztiak ez dira berdinak, aldaerak egon baitaitezke. Kasu bakoitza berezia da, eta infiltratua bere lantaldeak agintzen dion horretara moldatuko da, infiltrazioaren baldintzen eta une zehatzaren arabera.

Halaber, zoritarrez, kasuren batzuetan uneren batean infiltratuarekin topo egin duten militanteen kolaborazio falta kudeatzen jakin behar izan dugun kontua garrantzitsua izan da. Traba horiek iraganeko zein egungo harreman txar edo ika-miketan zuten jatorria.

Ardura politikoarekin jokatu beharra dago, gai hauek noiz eta non alboratzeko unea den jakiteko. Xehetasun bakoitzak, bere txikitasunean ere, susmoa baieztatzen edo deuseztatzen lagun dezake. Norbait patroietan kokatu ezin izateak ez du zertan susmoa baztertzeko arrazoiak izan behar.

Azkenik, gogoeta garrantzitsua egin nahiko genuke. Asmo onak bultzatuta bada ere, infiltrazioak jasan dituzten antolakundeen izaera “bakezalea/arriskugabea” polizia infiltrazioen kontrako argudio gisa erabiltzeak potentzial iraultzailea deuseztatzen besterik ez duela balio iruditzen zaigu. Eta, halaber, epe luzera begira garesti ordain dezakegun akats estrategikoa dela.

Bistakoa da antolakunde eta mugimendu sozial horiek ez direla berehalako arriskua estatuarentzat eta desobedientzia zibila eta

legezkotasun burgesak “delitutzat” jotzen dituenak “besterik” ez dituztela egiten (etxegabetzeak gelditu, autodefentsa antifaxista, piketeak, grebak...).

Baina kontu bat da gaur egun nolakoak diren antolakundeak eta mugimendu sozialak (testuinguruari, antolaketa ahalmenari, indar korrelazioari eta abarri dagokienez), eta beste kontu bat da nolakoak izan litezkeen denboraren poderioz, gure asmoen eta lortu nahi ditugun helburuen arabera.

Horregatik, defentsa diskurtsiboa izaera “bakezale” edo “arriskugabe” horretan oinarritzeak gauzak ez aldatzera eta gure borroka mugatzera kondenatzen gaitu. Praktika horiei dialektikoki aurre egiteko eta akats horiek saihesteko argudioak sobera daudela deritzogu.

Gauza bera gertatzen da, metodo horien “legezko izaera” edo “legez kanpoko izaera” argudio nagusi gisa erabiliz gero. Legez kanpokoak baldin badira, biharko egunean legea aldatuko dute, legalak izan daitezten. Funtsezkoa da argi izatea estatuak ez daukala marra gorriarik langile klase antolatuauren aurka daraman borrokan.

Horrek ez du esan nahi une jakin batzuetan eta estrategia konkretu gisa haien legezkotasuna erabiliko ez dugunik zenbait fronte irekitzeko, besteak beste, Bartzelona, Girona eta Valentziako infiltratuen kontra aurkeztutako kereilak edo Madrilgo infiltratu baten kontrako mehatxuengatik aurkeztutako salaketa.

Eskuliburu hau idatzi dugun kideon itxaropena da militante gisa dokumentu hau zuentzat nolabait baliagarria izatea, nolabait, militante gisa. Lan honetan jasan ditugun polizia infiltrazioen prozesu guztietan bildutako ikaskuntzak eta esperientziak baliatu eta azaldu ditugu, bere garaian guri abiatzea egokitu zitzaigun zero puntutik hasi beharrean, aurrerago dagoen puntu batetik has zaitezten. Ahalik eta bide zabalena ireki nahi izan dizuegun arren, zuen zalantzak eta iradokizunak helarazteko kontakturako bide bat ere eman nahi dizuegu, baita zuen ikaskuntzak ere, eskuliburu hau are gehiago osa dezagun.

manualinfiltrados@gmail.com

